DRAUGAS

2ND CLASS MAIL

THE LITHUANIAN WORLD–WIDE DAILY

IŠEIVIJOS LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TELEFONAS (312) 585-9500
TELEFAKSAS (312) 585-8284

Vol. LXXXIII Kaina 35 c. ANTRADIENIS – TUESDAY, RUGPJŪTIS – AUGUST 11, 1992 Nr. 156

Kariuomenė turi būti išvesta besąlyginiai

Pirmadienio žinios iš Lietuvos

Vilnius, rugpjūčio 10 d. (Elta) „Rusija puikiai supranta, kad savo kariuomenę iš Lietuvos, Latvijos ir Estijos ji turi išvesti be jokių išankstinių sąlygų. Tik šiuo būdu gali būti geriausiai užbaigtas tos kariuomenės neteisėtas buvimas trijų Baltijos valstybių teritorijoje", savo pareiškime pažymėjo Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos pirmininkas Vytautas Landsbergis. Jame Lietuvos parlamento vadovas pakomentavo Rusijos išplatintą dokumentą, nurodantį sąlygas Rusijos kariuomenei išvesti 1994 m.

„Jame (dokumente) išdėstomi Rusijos pageidavimai, kaip antai pakeisti Baltijos šalių įstatymus, gali atrodyti ir kaip kišimasis į kitų valstybių vidaus reikalus. Noras toliau laikyti Baltijos valstybių teritorijoje Rusijos strateginius objektus prieštarauja 1992 m. liepos 10 d. Helsinkio viršūnių susitikimo politinei deklaracijai. Be to, Rusija puikiai žino apie šiemet birželio 14 d. Lietuvoje įvykusį referendumą, kuris išreiškė visuotinį Lietuvos piliečių reikalavimą išvesti Rusijos kariuomenę iš Lietuvos 1992 m. ir kompensuoti padarytus Lietuvai nuostolius. Šio reikalavimo negali nei atšaukti, nei ignoruoti jokia Lietuvos vyriausybė. Lietuva tebelaukia iš Rusijos konkretaus atsakymo į mūsų parengtą ir birželio mėnesį pasiūlytą Rusijos kariuomenės išvedimo iš Lietuvos grafiką".

Lietuvos vyriausybės kursas nesikeičia

Naujai patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybė ir toliau siekė ir laikysis 1990 m. kovo 11 d. Nepriklausomybės deklaracijos principų ir politikos, sakoma išplatintame jos pareiškime. Pirmąja ir svarbiausia Lietuvos saugumo garantija Vyriausybė laiko svetimos kariuomenės išvedimą iš Lietuvos teritorijos. Tam tikslui pasiekti bus labai reikalinga ir kitų užsienio valstybių parama. Lietuvos valstybės tikslas — puoselėti prekybinius ir kultūrinius ryšius su visomis draugiškomis valstybėmis, dalyvauti visose tarptautinėse politinėse ir ekonominėse organizacijose ir toliau laikytis visų tarptautinių susitarimų ir konvencijų.

Pareiškime pažymimas pasiryžimas tęsti ir skatinti pradėtas ekonominių reformų programas. Sudėtingą ekonominę situaciją Lietuvoje dar labiau komplikuoja tebesitęsianti sausra, dėl kurios nuostoliai jau šiandien siekia beveik pusę bilijono dolerių. Dabartinė Vyriausybė sutelks savo dėmesį į tai, kad būtų užbaigti kai kurie neatidėliotini darbai. Tai energetinio sektoriaus planavimas ir pertvarkymas bei mokesčių sistemos įvertinimas ir sutvarkymas. Lietuvos Vyriausybė dės visas reikalingas pastangas, kad būtų įvesta mūsų nacionalinė valiuta, stengsis racionalizuoti ir tuo būdu paspartinti žemės ūkio reformą kaime.

Sutartis su Vengrija

Draugiškų santykių ir bendradarbiavimo sutartį tarp Lietuvos ir Vengrijos Vilniuje pasirašė Vengrijos užsienio reikalų ministras Geza Jeszenszky ir Lietuvos užsienio reikalų ministras Algirdas Saudargas. Įvykusioje spaudos konferencijoje ministrai aukštai įvertino pasirašytus dokumentus, vienas kurių reglamentuoja įvažiavimą į šalis be vizų. Bet tai tik pradžia, plečiant abiejų valstybių santykius. Vengrijos užsienio reikalų ministro nuomone, abi šalys ypač glaudžiai ir sėkmingai gali bendradarbiauti ekonomikoje ir kultūroje. Jis Vengrijos vadovams siūlys skirti didesnį dėmesį ryšiams su Lietuva, kuri turi nemažą ekonominį potencialą, patogią geografinę padėtį. Lietuva ketina atidaryti savo ambasadą, tačiau dėl finansinių sunkumų tai negali būti padaryta šiais metais.

Parama žemdirbiams ir miškininkams

Lietuvos vyriausybės posėdyje pritarta sudaryti specialų finansinės paramos fondą žemės ūkiui ir miškų ūkiui iš kredito emisijos (6 bilijonų rublių) bei jos palūkanų, taip pat iš užsienio valstybių, tarptautinių organizacijų gaunamų lėšų.

Nuo šių metų rugpjūčio 15 d. padidinamos valstybės palaikomos superkamosios vėlyvųjų maistinių bulvių ir cukrinių runkelių kainos du kartus, kiaulių — pusantro karto, galvijų — ketvirtadaliu. Taip pat nustatytos valstybės palaikomos superkamosios kainos naminiams paukščiams, kiaušiniams ir pienui. Iš valstybės biudžeto bus kompensuojama 15 proc. mineralinių trąšų pardavimo kainos.

Naujas Klaipėdos uostas

Europos Ekonominė Bendrija buvo paskelbusi Klaipėdos uosto genralinio išvystymo plano konkursą. Jo tikslas — padėti sujungti į darnią sistemą jūrų, upių, geležinkelio ir automobilių transportą. Norima Klaipėdoje turėti vieningą transporto mazgą, leidžiantį priimti ir nukreipti didelius transporto srautus Vakarų-Rytų kryptimis, ir kad uostas taptų Lietuvos vartais į pasaulį. Vienas pageidavimų konkurso dalyviams — atsižvelgti į gamtos apsaugos reikalavimus. Susijungusios į „duetus" projektus pateikė Olandijos ir Prancūzijos, Belgijos ir Didžiosios Britanijos, Danijos ir Vokietijos konsultacinės firmos. Galutinį žodį vertinimo komisija tars šią savaitę. Konkursą laimėjusioji firma gaus 700 tūkstančių ecu (naujoji EB valiuta, ištariama *ekiu)* uosto plano galutiniam parengimui.

Trumpos žinios

Kaune atdaryta tarptautinė telefono stotis. Tai moderniausia Baltijos šalyse stotis, automatinio ryšio kanalais sujungusi Lietuvą su Jungtinėmis Amerikos Valstijomis, Kanada, Didžiąja Britanija, Prancūzija, Vokietija, Izraeliu ir kitomis valstybėmis. Pirmasis pasinaudojo šia paslauga Lietuvos Ministras pirmininkas Aleksandras Abišala, skambinęs į JAV.

Ignalinos atominėje elektrinėje ir Energetikos ministerijoje lankėsi Prancūzijos valstybinės firmos „Electricité de France International" atstovai. Aukštos kvalifikacijos elektrinių valdymo specialistai domėjosi Lietuvos energetikos problemomis, aptarė galimybes įrengti kompiuterinį treniruoklį. Jie pakvietė mūsų šalies specialistus susipažinti su Prancūzijos elektrinių naujausiais valdymo bei eksploatavimo metodais.

Biržuose, šį savaitgalį lankėsi Lietuvos ministras pirmininkas Aleksandras Abišala. Jis dalyvavo paminklo ir kryžiaus pastatyto vietos tremtinių ir poltinių kalinių rūpesčiu 1944-1956 m. Žuvusiems rezistencijos kovose atminti, atidengimo iškilmėse. Žodį tarė svečias iš JAV, presbiterionų bažnyčios vyresnysis Jonas Gylys.

Kultūros ir švietimo ministerijos firma parengė šiuolaikinės Lietuvos dailės darbų rinkinį kelionei į Italiją. Romoje ir dar penkiuose šios šalies miestuose bus eksponuojami trisdešimt dviejų įvairių kartų tapytojų, grafikų darbai, taikomosios dailės kūriniai. Parodos eksportai bus parduodami.

Klaipėdos aukcione už didžiausią iki šiol žinomą sumą — 18 milijonų rublių parduota plokštelių parduotuvė. Tai senas, istorinis namas pagrindinėje miesto gatvėje. Uostamiestyje sėkmingai vyksta privatizacija — per artimiausius du mėnesius numatoma patenkinti visų pareiškėjų norą nusipirkti butus. (R.G.)

Sekmadienį užsibaigus Olimpinėms žaidynėms Barcelonoje, Lietuviai sugrįžo namo su medaliais iš dviejų sričių. Lietuvos himnas skambėjo Olimpiniame stadijone aukso medalį laimėjus disko metėjui Romui Ubartui ir pasauliniu laimėjimu džiaugėsi Lietuvos krepšininkai su bronzos medaliais. Nuotraukoje matome kelis šios rinktinės žaidėjus — Rimą Kurtinaitį, Šarūną Marčiulionį ir Arvydą Sabonį — su aukso medaliais, laimėtais 1988 metais Seoul'e vykusiose žaidynėse. Barcelonos žaidynėse jie medalį jau pelnė ne okupantui, o Lietuvai.

Nuotr. **R. Gaškos**

Sunkūs klausimai, ieškant sprendimo Balkanuose

Kennebunkport, Maine, rugpjūčio 9 d. — Pasitarimai tarp JAV, Britanijos ir Prancūzijos, vykę praėjusį penktadienį ir šeštadienį, dar neprivedė prie susitarimo dėl Jungtinių Tautų karinės intervencijos užtikrinti maisto siuntų pristatymą Bosnia-Herzegovinoje. Bet tikimasi, kad jau pirmadienį bus prieita sutarimo dėl Jungtinių Tautų Saugumo tarybai siūlomos rezoliucijos šiuo klausimu, kurioje gali būti minima ir karinė intervencija.

Tuo tarpu, tiek prezidento Bush vyriausybė, tiek ir jos sąjungininkės Europoje aiškiai tebėra nesusitarusios, kaip greitai ir kaip plačiai turėtų būti panaudota karinė jėga užtikrinti maisto ir vaistų siuntas Bosnijoje ir Herzegovinoje, ypač pačioje karo zonoje. Dar sunkiau jiems sekėsi sugalvoti, kaip galima būtų tą karą privesti prie pabaigos.

Kenkia ir JAV politikoje

Šis klausimas kelia didžiausią problemą prezidento Bush perrinkimo kampanijai, ypač sukeldamas abejones dėl jo „stipriausios kortos" — gabumo užsienio reikalų srityje. Tad jo vyriausybės pareigūnai stengiasi remti jo poziciją, stengdamiesi atremti vis augantį spaudimą daryti konkrečiais karines intervencijas Bosnijoje.

Prezidento G. Bush politikos Balkanuose kritikas, Arkansas gub. Bill Clinton, kalbėdamas Little Rock sekmadienį pareiškė, kad JAV turėtų galvoti apie karinę intervenciją ne tik pašalpos siuntų apsaugai, bet ir atidarymui serbų kalinių stovyklų, kur, pranešama, vyksta ir kankinimai ir nužudymai.

Bush vyriausybės pareigūnai Brent Scowcroft ir Lawrence Eagleburger ryžtingai argumentavo, kad karinė intervencija neišspręsianti Balkanų problemos, nes ten vyksta civilinis karas, nors prez. Bush pereitą savaitę pranešė, užvesiąs diplomatinius ryšius su Bosnia-Herzegovina, Slovenija ir Kroatija. Bet išmetinėjimai, kad prez. Bush per lėtai veikia Balkanų problemos sprendime, vis stiprėja.

Dabartinė pagalba nepakankama

JAV televizijos programoje „This Week" buvusi Britanijos premjerė Margaret Thatcher pareiškė: „Nesuprantu, kodėl dar tebėra delsiama imtis daug griežtesnės veiklos". Atmesdama JAV vyriausybės pareigūnų smulkius karinės strategijos apskaičiavimus, kad kariniai ėjimai neduotų reikiamo rezultato, M. Thatcher toliau kalbėjo: „Iš esmės čia yra didelė moralinė problema. Ir jei visame pasaulyje yra vienas kraštas, įsigalėjęs moraliniais pagrindais, tas kraštas yra Amerika".

Pagaliau ir JAV ekspertai pasiųsti į vietą apžiūrėti pašalpos teikimo sąlygas konstatavo, jog pakankamam maisto pristatymui nepakanka vienintelio ir taip dažnai apšaudomo oro koridoriaus. Būtina užtiktinti sunkvežimių konvojams apsaugotą kelią.

Amnestija užbaigtų ginčus Pietų Afrikoje

Pietų Afrikos vyriausybė ir Afrikos nacionalinis kongresas tariasi dėl galimo visuotinės amnestijos paskelbimo, kuris pašalintų daug nesutarimų ir trinties tarp juodųjų ir baltųjų krašto gyventojų. Tuomet ir vyriausybės rinkimai būtų teisingesni.

Amnestija galbūt atidarytų vartus iš politinių pasitarimų akligatvio, kuriame jie atsidūrę, nežiūrint Nelson Mandelos ir prez. de Klerk tvirtinimų, kad jie nori grįžti prie derybų stalo.

Amnestijos projektą remia Amerika ir Britanija. Jis buvo pasiūlytas specialaus Jungtinių tautų įgaliotinio Cyrus Vance jo 10 dienų vizito Pietų Afrikoje metu. Amnestiją taip pat propagavo JAV valstybės sekretoriaus pavaduotojas Afrikos reikalams Hank Cohen, susitikdamas su Pietų Afrikos vyriausybe pereitos savaitės pradžioje.

Jie siūlę, kad būtų visiškai atsisakyta praeities kivirčų, tuomet būtų galima jau blaiviau žvelgti į krašto ateitį, kurioje besikivirčijančios juodųjų ir baltųjų partijos galėtų vienodai dalintis ir galia, ir atsakomybe.

Amnestija atvertų kalėjimo duris politiniams kaliniams, taip pat suteiktų visuotinį atleidimą vyriausybės saugumo daliniams, kurie yra nuolat kaltinami žiaurumo ir smurto panaudojimu prieš juoduosius krašto gyventojus. Amnestija paliestų ir keliolika tūkstančių juodųjų nacionalistų karių, tuo būdu užbaigiant nuolat įsiliepsnojančius ginkluotus susirėmimus.

Pasibaigus sėkmingam visuotiniam streikui, kuriame dalyvavo daugiau kaip 70,000 krašto gyventojų, Nelson Mandela trečiadienį pareiškė, kad vyriausybė dabar turėtų nedelsdama atsižvelgti į keturiolikos punktų juodųjų reikalavimus, tuomet tikrai užsibaigtų Pietų Afrikos politiniai neramumai. De Klerk, reaguodamas į šiuos pareiškimus, sutinka tuojau grįžti prie pasitarimų stalo. Pirmiausia bus svarstomas 420 politinių kalinių paleidimo klausimas. Pažymėtina, kad tris dienas trukęs visuotinis streikas ir jo pabaigoje įvykusi didžiulė eisena į Pretoriją, praėjo be didesnių incidentų: ramiai ir taikiai. Tuo įrodyta, kad juodieji krašto gyventojai gali elgtis atsakingai, kai su jais žmoniškai elgiamasi.

Rusija pakeitė dalinių išvedimo sąlygas

Reikia keisti ir JAV pašalpos sąlygas

Washington, DC, rugpjūčio 7 d. — Nors rusų pašalpos įstatymo projektas buvo priimtas JAV Atstovų Rūmuose rugpjūčio 6 d. be pataisų 255 balsų dauguma, užkulisiuose vyko įdomūs politiniai manevrai.

Savaitės pradžioje, Rusijos Prezidentas Boris Jelcinas, bijodamas, kad pašalpos įstatymo projektas gali užkliūti dėl JAV kongresmanų susirūpinimo, kad Rusija delsia savo kariuomenės išvedimą iš Lietuvos, Latvijos ir Estijos, pasiuntė laišką JAV Atstovų Rūmų lyderiui kongresmanui Thomas Foley ir JAV Senato daugumos vadui George Mitchell. Tame laiške jis parašė, kad Rusijos politinis sprendimas išvesti savo kariuomenę iš Lietuvos, Latvijos ir Estijos teritorijų yra jau vykdomas. O karinių dalinių išvedimo tvarkaraštis gali būti nustatytas derybose.

Jelcinas užtikrina Kongresą

Pažymėtina kad Jelcinas laiške rūpinosi tik šiuo klausimu. Nors rusų pašlapos projektas praėjo be Durbin pataisos, JAV lietuviai kurie skambino ir rašė laiškus savo kongresmanams, turėtų šiek tiek pasitenkinti tuo, kad pats Jelcinas susirūpino jų veiklumu ir mėgino jų įtaką JAV Kongrese atremti.

Kozyrevas grįžta prie senų sąlygų

Deja Jelcino pažadai JAV Kongresui šios savaitės gale buvo sulaužyti. Rusijos Užsienio reikalų ministras A. Kozyrev ketvirtadienį Maskvoje paskelbė Rusijos naują derybų poziciją, kuri skiriasi nuo ankstyvesnio laiško išvadų.

Savo pareiškime Rusijos Užsienio reikalų ministras A. Kozyrev stato tokias sąlygas Rusijos dalinių išvedimui iki 1994 metų:

Rusų dalinių išvedimo laikotarpyje jiems turi būti suteiktas toks teisinis statusas, kad jie galėtų normaliai funkcionuoti.

Baltijos šalių teritorijoje provizoriniai turi būti išsaugotas nustatytas skaičius strateginių vietovių (bazių).

Turi būti atšaukti kompensacijos reikalavimai už Sovietų Sąjungos padarytą žalą 1940-1991 m.

Pabaltiečiai turi dalyvauti butų statyboje, naudojant užsienio šaltinius, Rusijos kariuomenės tarnautojams išvedamiems iš jų teritorijų, aiškiai definuojant vietoves ir laikus surištus su dalinių išvedimu.

Turi būti definuotos garantijos karinių konvojų keliavimui į Kaliningrado sritį.

Turi būti išaiškintas klausimas apie taisykles, kaip kariuomenės tarnautojai būtų pakeičiami trumpalaikei tarnybai, nepadidinant (ir nesumažinant — Red.) jų skaičiaus.

Turi būti išaiškintas klausimas apie kompensaciją už išvedamų dalinių paliekamą turtą.

Rusijos kariuomenės tarnautojams, į pensiją išėjusiems kariuomenės tarnautojams ir jų šeimų nariams turi būti garantuojama socialinė-teisinė apsauga ir asmeninės teisės.

Turi būti uždrausti vienpusiai veiksmai bei diskriminuojančios rezoliucijos dėl rusų kariuomenės tarnautojų, bet turi būti bendrai prieita susitarimo dėl dalinių išvedimo.

Savo pareiškime A. Kozyrevas viliasi, kad Baltijos valstybių Užsienio ministrai šių sąlygų neatmes, neapsvarstę, nes tik jos užtikrins, kad nesuirtų santykiai tarp Rusijos ir Baltijos kraštų, ir primena, kad prez. Jelcinas jam pavedė kaip tik šiomis sąlygomis vesti šiuos reikalus.

Reikia didinti diplomatinį spaudimą

Šiuo metu JAV Lietuvių Bendruomenės Valdžios reikalų raštinė išsiuntinėjo minėtųjų dokumentų vertimų tekstus visoms LB apylinkėms ir rėmėjams ir informuoja JAV Senato ir Atstovų Rūmų narius apie pasikeitusį Rusijos derybų pagrindą ir sąlygas. Šiuo metu LB prašo skambinti savo atstovams JAV Kongrese ir prezidentui Bush, informuojant apie šį pasikeitimą ir prašant sudaryti diplomatinį spaudimą, kad Rusija besąlyginiai išvestų savo kariuomenę iš Baltijos šalių.

Artimoje ateityje yra numatytas pasitarimas tarp JAV Atstovų Rūmų ir Senato komisijų išlyginti skirtumus tarp abiejų Kongreso rūmų priimtų Rusijos pašalpos įstatymo versijų. JAV LB Valdžios reikalų raštinės vedėja Asta Banionytė pareiškė, kad šiuo metu šis pasitarimas turėtų būti atidėtas, kol nebus įvertintos pasikeitusios Rusijos pozicijos pasekmės.

KALENDORIUS

Rugpjūčio 11 d.: Šv. Klara, Tiburcijus, Zuzana, Putvinas, Porutė.

Rugpjūčio 12 d.: Hilarija, Laimė, Laimonas.

ORAS CHICAGOJE

Saulė teka 5:53, leidžiasi 7:58.

Temperatūra dieną 78 F (25 C), naktį 58 F (14 C), dalinai debesuota, galimybė lietaus.

KELIAS Į SVEIKATĄ

NESIRGTI IR SVEIKTI PAJĖGUMO UGDYMAS

KELIAS Į SVEIKATĄ, 6515 So. California Ave., Chicago, Ill. 60629

JONAS ADOMAVIČIUS, M.D.

PENSININKO PARGRIUVIMAS LAIDOTUVĖMS PASIRUOŠIMAS

Pensininkas dažniau už jaunesniuosius parpuola; kartą puolęs, pakartotinai krenta ir, taip sunegalavęs, ligoninėje dėl per ilgo gulėjimo su nusilaužtais kaulais dažnai gauna plaučių uždegimą ar kitas komplikacijas ir taip pabaigia savo gyvenimą.

Daugiau negu 65 metų sulaukus, šeštoji mirties priežastis yra susižeidimas; pastarojo dažniausia priežastis yra kritimas.

Daugelis veiksnių išaiškina, kodėl pensininkai dažnai parpuola:

1. senesnieji dažniau naudoja daugiau tokių vaistų, kurie pakenkia jų smegenis;
2. jų raumenys apnyksta;
3. jų rega susilpsta;
4. kitokios ligos apsilpnina jų kūno judesius.

Neužmirškime, kad geras trečdalis — 30% senesniųjų gyvena ne savo namuose — prieglaudose; tokių ten gyvenančiųjų ištisa pusė — 50% kasmet parvirsta. Polinkis parkritimui dažnėja nuo 65 iki 85 metų, vėliau jis mažta. Kadangi dažniausiai senausieji pargriūna, gyvendami prieglaudose, ten ir buvo Howardo universiteto Washingtone tyrinėtojų ištirti 74 prieglaudos gyventojai. Pasirodė, kad dažniausiai (69%) parpuolusieji nesusižeidžia; beveik trečdalis (25%) krisdami tik menkai ar vidutiniai susižeidžia; o 3% kritusiųjų susilaužo šlaunikaulį (hip fracture). Iš tokių savo šlaunikaulius susilaužiusiųjų 3 iš 4 mirdavo laike 8 mėnesių.

Čia prisiminkime savo senesniuosius šeimos narius, kurie kėlėsi iš lovos, krito, nusilaužė šlaunikaulį ir netrukus ligoninėje mirė. Daug tokių nelaimingųjų galima apsaugoti nuo šios nelaimės. Todėl švieskimės ir stropiau globokime savo senesniuosius.

Kasmet 200.000 amerikiečių, kartą ar pakartotinai parkritę, susilaužo šlaunikaulius. Tas didina jų mirtingumą ir gydymosi išlaidas.

Daugelis, žinodami, kaip saugoti pensininką nuo parpuolimo, nieko nedaro tokios nelaimės išvengimui, manydami, kad senesnysis iki šiol neparpuolė — jis nesugrius ir toliau begyvendamas. Gyvenimas rodo, kad taip nėra. Mūsų apsileidimas senelių apsaugoje nuo pargriuvimo yra nepakankamas, turi dabar, dar šiuo momentu ryžtis taisytis: šviestis ir žmoniškėti — išmintingumu gausėti, kad toliau nė vienas mūsiškis pensininkas neparpultų.

Tokiai apsaugai yra paprastos priemonės:

1. sužinome, kuris pensininkas yra linkęs pargriūti ir
2. jam pritaikomos atsakančios apsaugos nuo pargriuvimo priemonės.

Dėl ko žmogus parvirsta? Yra daug įvairių veiksnių, verčiančių žmogų parvirsti; jie gali būti suskirstyti į penkias grupes: aplinkos įtaka pargriuvimui; kūno — fiziologinės priežastys; nesveikatos — patologinės priežastys, vaistų įtakoje atsiradusios — farmakologinės virtimą sukeliančios ir kitos — mišrios virsti žmogų verčiančios priežastys.

1. Aplinkos įtaka virtimui yra labai svarbi, kai žmogus gyvena savo name ar bute. Dažną namuose esančios parvirsti verčiančios — saugiai vaikščioti trukdančios priežastys yra šios:

1. palaidi kilimai, nesutvarkyti baldai, po kojomis besimaišą šunys-katinai, liuosos basutės (sandalai) ir ant grindų padriki daiktai. Menka šviesa takuose ar koridoriuose, apsnigti ar ledu padengti take plotai irgi greitina pargriuvimą;

2. liguistumas - patologiškumas senatvėje greitina senesniojo pargriuvimą: a. širdies negerumai: pulso nereguliarumas — aritmijos; aortos susiaurėjimas; kaklo arterijų (carotid) sklerozė — susiaurėjimas, keičiant kūno padėtį iš gulsčios į sėdimą — stačią kraujospūdžio sumažėjimas (orthostatic hypotension). b. neurologinės priežastys: Parkinsono liga; vienos kūno pusės paralyžius — strokas; priepuoliai (seizures); išprotėjimas — dementia; su nervais susijęs apalpimas (drop attacks); laikinas smegenų arterijų mažakraujiškumas (transient ischemic attacks).

3. kūno — fiziologinės parvirtimo priežastys — tai normalus senėjimas, atnešąs apmenkimą daugelio kūne vykstančių veiksnių, galinčių privesti prie lengvesnio parvirtimo. tai:

a. regos sumenkimas.

b. medžiagos apykaitos sutrikimas (metabolic): cukraus sumažėjimas kraujuje (hypoglycemia); druskos sumažėjimas kraujuje (hyponatremia); kūno išsekimas (dehydration) dėl skysčių stokos; sunykimas kūno (malnutrition) dėl nevalgos.

c. raumenų — kaulų netvarka (musculoskeletal): artritas; raumenų uždegimas (myositis); kaulų sumenkimas (kaip jų išretėjimas — osteoporosis), pėdos netvarka; raumenų susilpimas (dėl medžiagos apykaitos netvarkos (metabolic disturbance) ar dėl jų nestiprinimo — (deconditioning).

d. psichiškai pakitusi nuotaika (nusiminimas, fizinio ribotumo atmetimas).

e. kraujo ligos — vidutinė ar stipri mažakraujystė (anemia).

4. Vaistų įtakoje atsiradusios farmakologinės pargriuvimo priežastys. Vartojimas psichiką veikiančių vaistų dažnina šlaunikaulio lūžimo galimybę. Kiti vaistai irgi taip gali veikti; jų tarpe yra raminantieji — sedetivai, kraujagysles išplečiantieji — vasodilatoriai, prieš hipertensiją vaistai, širdies ritmą reguliuojantieji, ir prieš durnaropinius vaistus veikiantieji — anticholinerginiai vaistai.

Tyrinėtojų yra pateikti šie duomenys: iš 74 prieglaudoje pasitaikiusių pargriuvimų: 81% pargriuvusiųjų ėmė jų galvos smegenis veikiančius vaistus, (51% — širdies kraujagyslių išplėtimui, o 30% — šlapimo varymui).

5. įvairiopos priežastys irgi prisideda prie pensininko pargriuvimo. Blogi batai, vaikščiojimui pagalbinės priemonės, alkoholio gėrimas vis didina pargriuvimo pavoją. Įrodyta, kad moterys dažniau parvirsta, negu vyrai. Pagal amžių, dažniausiai virsta 76-85 metų žmonės.

GALIMO PARVIRTIMO IŠANKSTINIS PRAMATYMAS

Pastarąjį apskaičiuodamas, gydytojas surenka žinias apie visas minėtas penkias parvirtimo priežastis. Kadangi kas vieną - kitą kartą krito, toks vėl kris, todėl tokio kritimo aplinkybes gydytojas smulkmeniškai pasižymi.

Mediciniškai apžiūrint tokį parkritėlį, kreipiamas dėmesys į nervų ir raumenų — kaulų sistemas. Parkritėlio kraujospūdis pamatuojamas jam sėdint, gulint ir stovint; sužinoma jo širdies vožtuvų nenormalumai, pulso nereguliarumas, jo lėtumas — dažnumas Ištiriamas senesniojo vaikščiojimas ir lygsvaros išlaikymas.

Parpuolimo išvengimui patarimai priklauso nuo senesniojo turimų parkritimui polinkių. Yra nustatytos taisyklės prieglaudose eančiųjų priežiūrai, — apsaugai nuo parkritimo.

Gydytojai, globodami savo namuose gyvenančius pensininkus, laikosi tokių nurodymų:

1. Primena pensininkui, kad jis prižiūrėtų savo namus; jie turi būti saugūs nuo gyventojų parvirtimo; ypač susitvarkoma šešeriopai: grindys, laiptai vonios kambarys, lova, kėdės ir aukštos — nepasiekiamos lentynos. Jei senesnysis ne visai orientuojasi, tegul apžiūri jo namuose daiktus patyręs tame reikale asmuo — ekspertas.

2. Peržiūrimi pensininko vartojami vaistai. Turi būti senesniojo liga teisingai nustatyta, ir reikia žiūrėti, kad reikiami vaistai būtų kaip pridera imami. Gydytojas kuo mažiausiai vaistų skiria pensininkui ir kiek gali vengia prirašyti tokius vaistus, kurie lengvina parvirtimą.

Nuo vaistų gausos reikia pensininką atpratinti, o jų vietoje gerą maistą, darbavimąsi — mankštą, vaikščiojimą įtaigoti. Čia tie vadinamieji „kaulų laužytojai" gali gerokai pensininkui padėti.

3. Pasilpusių raumenų-kaulų tvarkymui atsakančios priemonės pensininkui parūpinamos. Čia vibratoriai, elektriniai masažavimo prietaisai yra savo vietoje. Pagalba masažuotojo ar terapisto (occupational therapist) yra labai naudinga.

4. Visada yra būtina, kad pensininkas būtų nuodugniai apžiūrėtas akių gydytojo. Liaukimės gailėtis pinigo akių gydytojui: nepirkime akinių iš krautuvės, patys juos pasirinkdami ar mirusio draugo naudotus akinius dėvėdami.

5. Ir tinkamas apavas saugo pensininką nuo parpuolimo.

6. Ištirtina senesniojo judėjimas ir balansas. Kurie nevaikšto saugiai ir kurių lygsvara sumenkusi — jie negali jų neprižiūrint vaikščioti.

7. Tiems pensininkams, kurie iš gulsčios padėties stojasi apsvaigę (orthostatic hypotension), patartina ištisą **vieną minutę** pasėdėti, o tik po to stotis.

O kai pavalgius apima svaigulys, tai po valgio atsirandantis kraujospūdžio sumažėjimas (postprandial hypotensio); patartina pavalgius išgerti puodelį kavos ar arbatos. Išvada: sveikon senatvėn turime žengti per neužnuodytą jaunatvę. Todėl visi, jaunieji ir vyresnieji, pradėkime gyventi kaip Dievas prisakė — kaip Gamta reikalauja: nenuodykime kūno, kol sveiki esame.

BRANGSTA PIENAS

Pereitą mėnesį pieno kainos Chicagoje pakilo apie 5 centus už galioną. Artimoje ateityje numatoma kainas dar bent 10 centų pakelti. Pieninių karvių augintojai reikalauja daugiau pinigų, taip pat daugiau pieno nukreipiama sūrių gamybai, todėl ir pienas brangsta.

Amerikos ambasadorius Lietuvai Darryl Johnson su žmona Kathleen.
Nuotr. Elvyros Vodopolienės

LIETUVIAI FLORIDOJE

Daytona Beach, FL

ONINĖS IR GIMTADIENIAI KARAŠŲ ŠEIMOJE

Prieš šešerius metus iš šiaurės atkilo ir gražiai mūsų telkinyje įsikūrė Onutė ir Narimantas Karašai. Galvojant apie amžių — jie dar jauni žmonės, vos tik sulaukę pensininkų amžiaus ribos.

Na ir darbštūs tie žmonės. Narimantas tikras gamtos vaikas. Įsigiję gražius namus Ormond Beach, netoli Atlanto vandenyno, iš pagrindų pertvarkė namus, sodybą. Narimantas nuo ryto iki vakaro prižiūri kiemą. Maudymosi baseina supa apelsinų ir greifrutų vešlūs medžiai, įvairiai žydinčios gėlės. Nepamiršti ir čiulbantys paukšteliai — jiems inkilėliai, lizdeliai. Tai vis Narimanto dėka. O darbščioji Onutė namuose sudaro labai jaukią aplinką. Gal ir ne veltui Narimantas, prieš porą metų atšventus vedybinio gyvenimo keturiasdešimtmetį, sakė: „Būk geras, pasiųsk Lietuvių fondui mūsų mažą prisiminimą. Ogi Onutė ir aš jau abu po keturias dešimt metų viens su kitu gyvenimą pilstome. Mūsų pabaigos pradžia labai jau padoriai vystosi. To linkime ir visiems draugams ir pažįstamiems..."

Onutė ir Narimantas Karašai malonaus būdo, dideli tolerantai, draugiški, tad ir čia juos apsupo dideli būriai draugų.

Jie savo aktyvumu praturtino ir šio telkinio lietuviškos veiklos gyvenimą. Onutė, gražiabalsė, tuojau įsijungė į mūsų telkinio chorą „Sietyną", vadovaujamą muz. Antano Skridulio, o Narimantas darbavosi sėkmingai Lietuvių klubo valdyboje ir visada atskuba savo talka padėti ir kitoms organizacijoms. O kai proga yra — atseikėja savo duoklę Lietuvių fondui ir kitoms organizacijoms.

Š.m. liepos 30 d. į svetingus Karašų namus suvažiavo iš plačiųjų apylinkių, suvažiavo didelis būrys jų draugų bei artimųjų. Proga švęsti ką tik praėjusį Onutės vardadienį, o taip pat ir jos šešiasdešimtpenktąjį gimtadienį.

Vaišių metu Lietuvių klubo pirmininkas Gediminas Lapėnas pasveikino Onutę šiomis progomis, o taip pat svečių tarpe buvusį Algirdą Šilbajorį, tą dieną švenčiantį irgi šešiasdešimt penkerių metų amžiaus sukaktį. Pareiškus jiems geriausius linkėjimus, pakėlus šampano taures už jų laimingą ateitį, svečiai sudainavo „Valio, valio, ilgiausių metų jiems valio!"

Ta proga prisiminėme Algirdą Šilbajorį, kuris su žmonele Danute čia prieš keletą metų gražiai įsikūrė. Mieli žmonės, palyginus jauni ir labai veiklūs. Danutė jau klubo valdyboje sėkmingai tvarko iždą, visų renginių talkininkė, Algirdas plunksnos žmogus, geras kalbėtojas, gražiabalsis dainininkas, taip pat praturtino choro „Sietynas" gretas. O kai reikia talkos, Šilbajoriai pirmieji atskuba.

Tad mūsų telkinys džiaugiasi, praturtėjęs šauniais visuomeninkais, kultūrininkais.

Po sveikinimų — prasidėjo „politika". Svečių tarpe nemažas būrys viešėjusių šią vasarą Lietuvoje. Todėl jie norėjo išsakyti savus įspūdžius. Kazimieras Barūnas, Valytė Skridulienė, Jadvyga Paliulienė, Juozė Daugėlienė kiekvienas savaip išsakė patirtus Lietuvoje įspūdžius. Vieni sutiko malonius svetingus gimines ir bendrai lietuvius, keliavo per Lietuvą, buvojo ūkiuose, susipažino su gražiai ir sunkiai besiverčiančiais tėvynainiais. Visiems įspūdį palikęs Kryžių kalnas, kur begalės įvairiausių kryžių pastatyta Lietuvos kančių amžiui atminti. Paskutiniuoju pastatė Juozė ir Jonas Daugėlos. Gražus ir įspūdingas yra Basanavičiaus atminimui įkurdintas ąžuolynas, kuriame ir mūsų tėvynainiai, jų tarpe Jadvyga ir Kazimieras Barūnai, taip pat savo šeimos atminimui pasodino ąžuoliukus.

Pasakotojai buvo skirtingų nuomonių apie Lietuvos gyvenimą, vieni matę daug gero, kiti matę daug vargo. Suprantama, kaip į gyvenimą ir aplinką kas žiūrėjo, ką norėjo pamatyti. Tačiau Lietuvoje, pasakojo buvę, jaučiamas darbštumas ir ateičiai daug žadantis, padedant Lietuvai išbristi iš sunkumų.

Pabaigoje Narimantas Karaša, turintis gražaus sąmojaus, šią gražią šventės nuotaiką įvairino paskaitydamas iš tolimos istorijos pasakojimus apie Narimantą, kuris buvęs kilęs iš Gediminaičių, tačiau jis buvęs ir bailys. Ypač daug juoko sukėlė skaityti nuotykiai apie politiką, politikus ir ateitį. Visa tai buvę rašyta Lietuvos spaudoje.

Malonioje aplinkoje praleidę laiką, nepmiršę ir „politikos" bei gardaus juoko, skaniai šeimininkų pavaišinti ir gėrimu gausa atgaivinti, skirstėmės, linkėdami Onutei šviesių ir laimingų ateities gyvenimo metų.

Jurgis Janušaitis

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.

Subscription Rates: 80.00. Foreign countries $90.00.

Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesiunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokestį, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	½ metų	3 mėn.
U.S.A.	$80	$45	$25
Kanadoje ir kitur (U.S.A. dol)	$90	$50	$30
U.S.A. savaitinis (šešt. laida)	$45	$30	$25
Kanadoje ir kitur (šešt. laida U.S.A. dol.) savaitinis	$50	$30	$25

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00; šeštadieniais nedirba.

• Redakcija straipsnius taiso savo nuožiūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamos gavus prašymą.

DIDŽIOJI MENO PARODA

Jau dabar pradėta ruoštis didžiajai tarptautinei meno parodai Chicagoje, kuri įvyks 1993 m. gegužės 6-11 dienomis.

* * *

Vedybos perpus sumažina mūsų nelaimes, padvigubina džiaugsmus ir paketurgubina mūsų išlaidas.

Anonimas

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS
DR. PAUL KNEPPER
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
166 East Superior, Suite 402
Valandos pagal susitarimą
Tel. — (1-312) 337-1285

DR. VIJAY BAJAJ, M.D., S.C.
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — širdies, plaučių, kraujo spaudimo, artrito ir cukraus ligos.
Sąskaitas siunčiame tiesiog į Medicare
Priklauso Holy Cross ir Christ ligoninėms
2434 W. 71 Street, Chicago
Tel. (1-312) 434-5849 (veikia 24 val.)
Pirm., antr., ketv., penkt. nuo 12 iki 6 v.v.

Kab. (1-312) 735-4477;
Rez. (708)246-0067; arba (708)246-6581
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR EMOCINĖS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St. Tel. (708) 422-0101
Valandos pagal susitarimą
Pirmd. 3 v. p.p.-7 v.v., antrd. 12:30-3 v.p.p. trečd. uždarytaa, ketvd. 1-3 v.p.p., penktd. ir šeštd. 9 v.r.-12 v.p.p.

6132 S. Kedzie Ave., Chicago
(1-312) 778-6969 arba **(1-312) 489-4441**
DR. K. A. JUCAS
ODOS LIGŲ SPECIALISTAS
IŠSIPLĖTUSIŲ KOJŲ VENŲ IR ŽAIZDŲ GYDYMAS
ODOS AUGLIŲ IR KOSMETINĖ CHIRURGIJA

DR. ALGIRDAS KAVALIŪNAS
Specialybė vidaus ir kraujo ligos
Nechirurginis išsiplėtusių venų ir hemoroidų gydymas
5540 S. Pulaski Road.
Tel. (1-312) 585-2802
Valandos pagal susitarimą
Pirm., antr., penkt. 12-3 v.p.p., ketv. 2-7 v.v.
Reikalui esant atvažiuoju ir į namus

DR. JOVITA KERELIS
Dantų Gydytoja
3315 W. 55 St., Chicago, IL
Tel. (1-312) 476-2112
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Val. pagal susitarimą

Tel. kabineto ir buto: (708)652-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 val vak.
išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. popiet

Dr. PETRAS V. KISIELIUS
INKSTŲ, PŪSLĖS IR PROSTATOS gydymas bei chirurgija
5635 S. Pulaski Rd., Chicago
312-585-1955
172 Schiller St., Elmhurst, IL 60126
708-941-2606
Valandos pagal susitarimą
Vakarais ir savaitgaliais tel. **708-834-1120**

DR. S. LAL
SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS
2454 W. 71st Street
(1-312) 434-2123
Pirm. 2-7. Antr. ir ketv. 9-12. Penkt. 2-7

DR. DOMAS LAPKUS
Praktika su
Dr. McElligott ir Dr. Adams
VIDAUS IR PLAUČIŲ LIGOS
15300 West Ave., Orland Park
708-349-8100
10 W. Martin, Naperville
708-355-8776
Valandos pagal susitarimą
Nakties metu tel.: **708-857-8383**

Kab. tel. (1-312) 585-0348;
Rez. (1-312) 779-5533
DR. FRANCIS MAŽEIKA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4255 W. 63rd St.
Val. pagal susitarimą: pirm. ir ketv. 12-4 6-9; antr. 12-6; penkt 10-12; 1-6.

Kab. tel. (1-312) 471-3300
VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.,
Chicago, Ill. 60652
Cardiac Diagnosis, Ltd.
Marquette Medical Building
6132 S. Kedzie
Chicago, IL 60629
Tel. (1-312) 436-7700
RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D
S. PRASAD TUMMALA, M.D.
PETER STECY, M.D.
Y. CHRISTOPHER CHIU, M.D.
CESAR J. HERRERA, M.D.
Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą

Namų (708) 584-5527
DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINĖS LIGOS CHIRURGIJA
6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
Tel. (1-312) 925-2670
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. (708) 742-0255
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS
Optometristas (Kalba lietuviškai)
Tikrina akis, pritaiko akinius
2618 W. 71st St.
Tel. (1-312) 737-5149
Val. pagal susitarimą.
Palos Vision Center, 7152 W. 127th St.
Palos Hgts, Ill. Ketv. val. 3-6 v.v.
Tel. (708) 448-1777

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PŪSLĖS IR PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 W. 63rd Street
Val.: antr. 1-4 v. p.p. ir ketv. 2-5 v. p.p.
Šešt. pagal susitarimą
Kabineto tel. (1-312) 776-2880.
Rez. (708) 448-5545

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
Specialybė — Vidaus ligų gydytojas
Kalbame lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. (1-312) 585-7755

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ CHIRURGIJA
AKIŲ LIGOS
Good Samaritan Medical Center-Naperville Campus
1020 E. Ogden Ave., Suite 310, Naperville IL 60563
Tel. 1-708-527-0090
Valandos pagal susitarimą

Neužmirškime savųjų reikalų,

PIRMOJE VIETOJE „DRAUGO"

Paskutinių dvejų metų eigoje visas mūsų rūpestis ir dėmesys buvo skirtas tėvynei. Mūsų spaudos puslapiai mirgėjo aukų prašymais ir jų aprašymais. Per tuos savo rūpesčius nė nepastebėjome, kaip netekome vieno ir kito išeivijos leidinio. Tiesa, mūsų spaudoje matome prenumeratų paieškas dabar Lietuvoje leidžiamai spaudai, bet kiek ta spauda patenkins mūsų poreikius — tai jau kitas reikalas. Jau teko susipažinti su kultūros ir informacijos — reprezentacijos žurnalais. Trumpai aptarus, turinys neatitinka skelbiamiems jų pavadinimams. Mes išeivijoje turime kitokį požiūrį į spaudą. Tad, kol savo spaudą turime, privalome pasirūpinti ir jos išlikimu. Įvairūs klubai ir organizacijos turėtų rimtai pagalvoti, ką jos darytų, jeigu spaudos nebūtų! Neužtenka pasitenkinti tik simboline aukele.

Daugelis geros valios žmonių nesupranta, kodėl „Draugas" ir kita mūsų spauda yra patekusi į finansinius sunkumus. Skaitytojai mato kiekvieno numerio paskutiniame puslapyje eilę aukotojų pavardžių. Tad visai be blogos valios ir pagalvoja, o kur tie pinigai nueina? Kadangi žmonės mato tik įplaukų pusę, o visai nemato kasdieninių išlaidų. Už kiekvieno numerio išsiuntinėjimą paštui reikia sumokėti apie 800 dol. Visai nepaisant to, kad jis yra labai blogai pristatomas. Taigi, tos aukos ten ir nueina. Manyčiau, kad „Draugo" administracija gal galėtų pagalvoti ir tame puslapyje, kur yra aukų sąrašai, uždėti antraštėlę: „Už šio numerio „Draugo" išsiuntinėjimą paštui sumokėta 800 dol.!" Taisė pastato stogą — paskelbti sumokėtą sumą. Yra pagalvojančių, kad marijonų patalpos, taigi „Draugo", nieko nekainuoja. O marijonams pinigai turbūt iš dangaus krenta. Bet, deja, taip nėra!

Visi gerai žinome, kad finansinius sunkumus išgyvena ne tik tautinių mažumų, bet ir didžioji spauda, kuriai prenumeratorių skaičius svarbu tik dėl to, kad būtų aukštesnės skelbimų kainos. Jos pagrindinis pajamų šaltinis yra skelbimai. Nusipirkę sekmadieninį dienraštį, vos į namus galime parsinešti. O parsinešę per valandą beveik perskaitome, arba, tinkamiau išsireiškus, pervartome. Kadangi apie 80% teksto sudaro tik skelbimai, o ir skelbimų kainos yra netokios, kaip mūsų laikraščiuose. Be to, jie pašto problemos beveik neturi. Tad neturi ir tų nusiskundimų, kuriuos „Draugo" administracija kasdien turi išklausyti. Nėra malonu žmonių vaitojimus girdėti. Visokie aiškinimai į žmonių ausis atsimuša, nors daugelis žino, kad ir laiškai vėžlių paštu pristatomi. Turbūt nevienam yra pasitaikę, kad kalėdinį pasveikinimą tegauna tik prieš Velykas. Rašančiajam LB Socialinės tarybos š.m. birželio mėn. siųstas pranešimas apie įvyksiantį posėdį iš Marquette Parko į Oak Lawn keliavo net 28 dienas. O distancija, atrodo, tėra tik 6 mylios. Ką būtų padėję, jeigu būčiau Socialinę tarybą išbaręs arba su laišku į paštą nuėjęs. Čia reikia organizuotos visuomenės akcijos, kurioje turėtų ir kongresmanai dalyvauti, tai gal ir būtų galima ką nors atsiekti. Norint tai atsiekti, turėtų visos tautinės mažumos bendrai veikti!

O dabar darykime tai, ką galime patys atlikti. Jau buvo minėta, kad „Draugo" spaustuvei vieną ar kitą įrengimą reikia periodiškai pakeisti. Dažnai girdimas nusiskundimas dėl neįžiūrimų nuotraukų. Reikia moderniškesnių priemonių, o kol jų neturime — tai irgi reikalą galime pagerinti. Suinteresuotieji neturėtų spalvotų nuotraukų siųsti. Taigi, šį reikalą galime ir be didelių pastangų šiek tiek pagerinti. Visi galime ir turime prisidėti prie to, kad „Draugas" būtų gražesnis, patrauklesnis ir įdomesnis. Išeivijos vienintelis dienraštis yra mūsų vizitinė kortelė. Tad ir reikia stengtis, kad ji tinkamai mus reprezentuotų. Berods, Eleonora Roosevelt yra pasakiusi: „Nesiskųskime tamsa, bet uždekime žvakę". Taigi, uždekime tą žvakę, kad visiems būtų šviesiau! Visi mes galime prie to prisidėti: vieni darbu, kiti doleriais bendrą reikalą paremti.

„Draugą" iš esamos padėties išgelbėti, taip sakant „iš balos ištraukti", yra suorganizuotas komitetas, į kurį įeina ir mūsų dar išlikusiųjų Chicagoje parapijų klebonai ir vienuolynų atstovai. Šia proga dar reikėtų atkreipti dėmesį, kad šis reikalas yra bendras visai išeivijai, o ne tik čikagiečiams. Apie šį komitetą ir jo sudėtį lietuviškoji visuomenė sužinos iš laiško, kuris buvo jai išsiuntinėtas. Iš anksto telieka prašyti, kad tą laišką rimtai perskaitytumėte ir tinkamą dėmesį atkreiptumėte. Šis komitetas praves „Draugo" vajų. Vajus bus pradėtas banketu, kuris rengiamas rugsėjo mėn. 27 d., sekmadienį, Martinique didžiojoje salėje. Banketas rengiamas nevien pasilinksminimui, bet ir pinigų sutelkimui. Tad lietuviška visuomenė bus prašoma savo širdis ir pinigines atidaryti. Visos organizacijos ir klubai, kurie savo veiklos aprašymus ir žinutes nori matyti „Draugo" puslapiuose, turėtų ir jo išlaikymą stipriau paremti. Tad visi, kurie „Draugo" paslaugomis naudojasi, turėtų stalus į banketą užsisakyti. Reikia pasistengti, kad nė vieno nerezervuoto stalo neliktų!

Kuomet atvykome iš stovyklų, tai Amerikos Lietuva buvo pilna gyvybės ir veiklos. Chicagoje su priemiesčiais buvo net trylika lietuviškų parapijų, ir norėčiau pabrėžti, kad jos buvo lietuviškos. O kas dabar yra belikę? Kiek buvo laikraščių ir kiek buvo išleidžiama knygų. Vasario 16 minėjimai vyko didžiosiose miesto salėse, į juos atsilankydavo gubernatoriai, senatoriai ir kongresmanai. Ekonominiame sektoriuje lietuviai ne tik dominavo „saliūnų" biznyje, bet buvo ir bankininkai. Politiniu svoriu jie visa galva mus prašoko. Už tai dabar mūsų didieji kultūriniai renginiai tėra tik mums patiems surengiami, kadangi nebeturime svorio. Nuosmūkis jau seniai prasidėjęs. Jeigu norime išlikti, tai turime pavojų pastebėti ir jam pasipriešinti. Vokiečių mokslininkai praėjusiame šimtmetyje, tyrinėdami Lietuvos staigų iškilimą ir dingimą iš arenos, priėjo išvados: „Tauta, kuri nuo savęs pabėgo". Nejaugi tas pat likimas ištiks ir išeivijos Lietuvą?

J.Ž.

Vienas tėvas šešetą vaikų išmaitina, o šešetas vaikų vieno tėvo išmaitinti neįstengia.

Sūnaus namai ne visada tėvą šildo.

Liaudies išmintis

PASIKALBĖJIMAS SU AMERIKOS AMBASADORIUM LIETUVAI DARRYL JOHNSON

Šių metų liepos 20 d. Lietuvos ambasadoje Washingtone buvo suruošta susipažinimo vakaronė Lietuvos jaunimui, atvykusiam dalyvauti chemikų olimpiadoje. Į šią vakaronę atsilankė ir iš Lietuvos ką tik atvykęs Amerikos ambasadorius Lietuvai Darryl Johnson su žmona Kathleen. Buvau maloniai nustebinta, kai atsisveikinant su ambasadorium Johnson, jis pakvietė mane turėti interviu su juo. Su prašymu aš mielai sutikau. Kitą dieną 5 val. popiet jau sėdėjau Užsienio reikalų ministerijoj ir laukiau. Ambasadorius pasirodė su šypsena, baltu gvazdiku tamsaus švarko atlape, atrodė laimingas ir šventiškai nusiteikęs, nes iš tikrųjų jis tą dieną buvo pagerbtas diplomatų tarpe ir dėl to pagerbimo jis buvo grįžęs iš Lietuvos.

— Gerbiamas ambasadoriau, ką Jūs norėtumėt pasakyti lietuviams apie save ir savo darbą, pareigas, atsakomybę, būnant Amerikos ambasadorium Lietuvai?

— Aš galvoju, kad šis klausimas, kurio Jūs manęs klausėt, kokia yra mano misija, surišta su mano darbu ir mano valdžios pažiūrom, yra vienas iš pačių pagrindinių klausimų ir vienas iš tokių, į kurį mes visi turim atsakyti, tai parodo, kodėl mes čia esam ir ką mes čia turim atlikti.

Pirmiausia mes esam čia, kad galėtumėm išvystyti plačius interesus, kurie tarnautų Amerikai ir sutaptų su Lietuvos reikalavimais. Norint sužinoti, kokie yra tie interesai ir kokios programos būtų naudingos jų išvystymui, reikia kalbėti su Lietuvos valdžia ir Lietuvos žmonėmis. Kad suprastume Lietuvos visuomenę, mes turime suprasti jos politinius, ekonominius ir socialinius siekimus. Tik tada galėsime atlikti juos taip, kad tie siekimai tarnautų Lietuvos ir Amerikos naudai.

— Rugsėjo 11 sueina vieneri metai nuo Jūsų atvažiavimo į Lietuvą: kokius ryškiausius pasikeitimus Jūs matote Lietuvoje?

— Pirmiausia pats ryškiausias pasikeitimas nuo praeito rugsėjo yra tas, kad Lietuva dabar yra tikrai suvereni valstybė, kuri turi veikiančią valdžią, beveik autonomišką ekonomiją, turi apie 20 atskirų šalių atstovų, įskaitant ir Amerikos ambasadą. Tad, didžiausias pasikeitimas yra tas suverenitetas, kuris tapo faktu ir kurio Lietuvos žmonės ir Sąjūdis taip ilgai laukė. Šį faktą pastebi visi, kurie aplanko Lietuvą, nes Lietuva elgiasi kaip suvereni valstybė.

— Kokios yra svarbiausios problemos, kurios iškyla kasdieniniam gyvenime Amerikos ambasadoj Lietuvoje?

— Pagrindinės problemos iki šiol yra įsikūrimas. Mes turim nepaprastai įspūdingą pastatą Vilniuj, kurį matėm praeitą rugsėjį ir į kurį galutinai įsikraustėm šių metų kovo mėnesį. Tačiau dar turim padaryti kai kuriuos pakeitimus-remontus, tad dar ne viskas vyksta taip, kaip norėtumėm. Dar turim surast gyvenvietes personalui, pristatyti baldus, automobilius bei apskritai įkurdinti savo personalą taip, kad galėtumėm normaliai tęsti kasdienį darbą.

— Kokį Jūs numatot politinį gyvenimą Lietuvoje ypač dabar, kai ministras pirmininkas Vagnorius pasitraukė?

— Paprastai aš nekomentuočiau apie vietinės valdžios politiką, nesvarbu, kokios šalies. Aš manau, kad tas variklis, kuris varo vietinę politiką, yra unikalus kiekvienai atskirai šaliai, ir nėra mūsų reikalas kištis bei sakyti, koks pakeitimas būtų geresnis. Pagrindinis dalykas yra tai, kad šalis veikia pagal demokratiškus principus ir, kaip paprastai laisvoje demokratijoje, kartais reikia ne tik imti, bet ir duoti. Ne visuomet tai yra malonu ir, jeigu jūs prisimenat prieš daugel metų Churchillio pasakymą, kad demokratija yra labai bloga valdymo sistema, kad ši sistema labai netvarkinga, turi per daug konkurentiškos įtakos, bet yra geresnė negu bet kokia kita valdymo sistema, su kuria galėtumėm palyginti. Tad pats pagrindinis atsakymas į klausimą yra tas, kad šis pasikeitimas valdžioje vyktų, remiantis demokratiškais principais. Tačiau kas turėtų būti Jūsų ministras pirmininkas, mano vyriausybei nebūtų tinkama išreikšti.

— Rusijos kariuomenė dar vis Lietuvoje. Kokia Amerikos pozicija šiuo klausimu ir ką Jūs galvojate apie tai?

— Tai iš tikrųjų pati svarbiausia vyriausybės kartu ir visuomenės užduotis. Nėra to klausimo, kad nuolatinis apie 35 tūkstančių rusų kariuomenės buvimas Lietuvoje yra šios valstybės suvereniteto pažeidimas. Amerikos valdžios pozicija yra, kad šie daliniai turi būti greitai ir visiškai atitraukti, kad nėra pasiteisinimo, kodėl tai negalėtų būti skubiai atlikta. Šios pozicijos laikosi prezidentas, viceprezidentas ir kiti valdžios pareigūnai. Mes tikime, kad ši pozicija bus pakankamai efektinga įtikinti Rusijos valdžią, jog atėjo laikas kariuomenę atitraukti: svarbiausia tuos dalinius, kurie aktyviai pasireiškia ir kurie galėtų būti pavojingi (kaip tie, kurie yra Vilniuje ir desantininkų batalionas netoli Kauno), tad mūsų pozicija šiuo klausimu yra labai aiški: totalus kariuomenės atitraukimas.

Pats prezidentas aktyviai bando įtaigoti Rusijos vyriausybę, ypač Jelciną. Šis klausimas buvo prezidento darbotvarkėj, kada jis buvo susitikęs Jelciną birželio mėnesį, taip pat buvo įtrauktas į jo darbotvarkę 7-nių Didžiųjų posėdžiuose Miunchene ir, žinoma, Helsinkio konferencijoj. Visuose šiuose trijuose susitikimuose mūsų pozicija buvo aiškiai žinoma ir, aš manau, efektinga viešuose ir privačiuose pasitarimuose, pabrėžiant greitą kariuomenės dalinių išvedimą.

— Kad būtų galima sumažinti mūsų priklausomumą Rusijos naftos ir energijos srityse, kokios yra galimybės gauti pagalbą Mažeikių rafinerijos pagerinimui ir naftos vamzdžių iš Mažeikių į Klaipėdos uostą pravedimui?

— Abu šie projektai yra labai svarbūs, tačiau aš nesu tikras, kiek reikia modernizuoti Mažeikių rafineriją. Aš žinau, kad rūpinamasi gamtos užteršimu, bet, kiek suprantu, ši rafinerija gana gerai dirba. Klausimas apie vamzdžių išvedimą šiuo laiku yra labai svarbus, nes tai kitas būdas naftos pristatymui. Turint šią naftos vamzdžio liniją, galite gauti naftos tiekimą tiesiog iš jūros. Aš manau, kad pagrindinis klausimas dabar yra, kaip gauti energiją iš visų šaltinių, ne tiktai naftos, bet taip pat natūralių dujų, hidroelektrinės jėgos, atominės energijos taip, kad gautume geriausią energijos kombinaciją, kuri patenkintų Lietuvos reikalavimus efektingiausiu būdu. Amerikos valdžia turi keletą programų, tarp kurių yra prekybos išvystymo programa, ir kartu dirba su privačiais investitoriais, kurie suinteresuoti įsijungti į šiuos energijos efektyvumo projektus. Aš norėčiau dar paminėti, kad dalykas, kuris galėtų sudaryti skirtumą šioje srityje ateinančiais mėnesiais, yra realistinės pasaulio kainos. Iki šiol naftos ir natūralių dujų kainos iš buvusios Sovietų Sąjungos buvo žemiau pasaulio rinkos kainų. Viena to pasekmė buvo nevienodas tų žaliavų tiekimas. Tai galėjo būti daroma ir politiniais sumetimais. Lietuvos vadovybėje yra asmenų, kurie tuo tiki ir galvoja, kad tai pagrindinė priežastis. Kada žaliavų kainos pasieks pasaulio kainų lygį, žinoma, tas turės įtakos pareikalavimo sumažinimui, nes kaina bus žymiai aukštesnė, negu yra dabar. Kai kainos pakyla, pareikalavimas nukrinta. Tai yra vienas iš tų dalykų, kuris atsitinka laisvos rinkos ekonomijoje.

— Klausimas yra apie Ignalinos atominę jėgainę. Kai kas galvoja, kad reaktoriai 1 ir 2 turėtų būti uždaryti, o 3 ir 4 turėtų būti atstatyti pagal Vakarų technologiją. Ta sritis sukelia dėmesio visame pasaulyje. Ką Amerikos valdžia galvoja apie tą sritį?

— Atsakymas į pirmą šio klausimo dalį yra taip. Žinoma, mes esame labai susirūpinę ta padėtimi, ir Amerikos valdžia, kaip ir daug kitų valstybių, tiki, kad šitų reaktorių konstrukcija yra visiškai nesaugi. Žinoma, gal neįvyks incidentas kaip Černobilyje, svarbu, kad tai atsitiko ir atsitiko dėl konstrukcijos. Abu Ignalinos reaktoriai yra Černobilio konstrukcijos, nors jie ir yra sumoderninti, naujesni už Černobilio reaktorių. Žvelgiant į ateitį, mes tikime, kad tie reaktoriai turėtų būti pakeisti dabar ar tada, kada sąlygos leis. Mes suprantam, kad Ignalina pagamina daug energijos ir kad dalis jos yra eksportuojama, tuo suteikiant pajamų Lietuvai. Todėl šis klausimas yra iš ekonominės srities, gamtos apsaugos švarumo ir energijos srities. Mes turim ryšius su kitais kraštais, ypač su Švedija ir Vokietija, kurios turi labai gerai išvystytą atominės energijos pramonę. Mes turėjom programas su kitais kraštais, kurios darė studijas šioj srity, mes dalyvausime ir kitose studijose dėl atominės energijos saugumo. Dabar buvo pasikeitimas pranešimais tarp Lietuvos ir mūsų valdžios šioje srityje. Tuo laiku, kai vyko Miuncheno konferencija, mes išsiuntėm pranešimą į Lietuvą, tvirtindami, kad mes ir kitos 7 valstybės esam pasiruošę dalyvauti specialioje programoje, kuri rūpinasi Černobilio modelio reaktorių modernizacija ir saugumu, įskaitant ir tuos du Ignalinos reaktorius.

(Bus daugiau)

Darryl Johnson, Amerikos ambasadorius Lietuvai.

Nuotr. **Elvyros Vodopolienės**

MOTERIS SU BALTU CHALATU

Dr. KONSTANCIJA PAPROCKAITĖ-ŠIMAITIENĖ

30

„Aš irgi manau, kad atsitiko nelaimė su ginklu", patvirtinau, nors pati tam ir netikėjau. Tačiau taip atsakiau dėl to, kad jaučiau, jog toks atsakymas jai bus mažiau skaudus.

„Ponia", tęsiau savo kalbą, „jūs, negailėdama savo sveikatos, būdama tokioje sunkioje situacijoje, neapleidote vyro, o kiek išgalėdama, padėjote jam. Todėl pilnai suprantu, kad jums yra nepaprastai sunku taip tragiškai užversti vieną iš savo gyvenimo lapų — praeitį. Tačiau nepalūžkit. Ne viskas pražuvo. Su viltimi žiūrėkit į dabartį ir ateitį. Jūs turite sūnelį. Rūpinkitės juo, nes dabar jūs jam esate ne tik motina, bet ir tėvas. Tvirtai tikiu, kad, laikui bėgant, geresnis likimas pasibels jums į duris".

„Ačiū, daktare, už raminančius žodžius. Bet turiu prisipažinti, kad man kol kas viskas yra kaip migloje, nes aš nesitikėjau, kad gali įvykti toks baisus dalykas. Man baisiai liūdna ir nepaprastai skaudu, kad visos pastangos grąžinti vyrą į normalų gyvenimą nuėjo niekais". Tai pasakiusi ji atsisveikino ir padėjo telefono ragelį.

Po to pasikalbėjimo dar kurį laiką sėdėjau prie rašomojo stalo. Mano vaizduotėj iškilo šios jaunos moters siluetas. Fiziškai ji buvo tokia smulkutė, liekna, skausmu iškamuotu veideliu, tačiau dvasiškai tokia galinga. Su milžiniška kantrybe, nepalaužiamu pasišventimu, nepaliaujamu pasiryžimu, nenustodama vilties, ji iki paskutinės minutės bandė išgelbėti vyrą iš galutinės pražūties. Tačiau jis, kaip milijonai XX amž. jaunų žmonių, bandydamas gyvenime sutiktus sunkumus spręsti ne protu, bet narkotikais, blaškėsi kaip audringoj jūroj mažytis laivelis, kol pagaliau subyrėjo į šipuliukus. Psichiškai ir fiziškai suardęs savo sveikatą pačiame jaunystės žydėjime, tragiškai atsigulė tarp šaltų duobės sienų, palikdamas sunkiai kenčiančias ir begaliniu skausmu kraujuojančias dvi gyvas širdis.

MEA CULPA

„Pone kapitone, suprantu, kad atsisakyti nuo rūkymo yra sunki dilema, tačiau nuoširdžiai patariu jums dėti maksimalines pastangas ją išspręsti. Juk nėra paslaptis, kad nikotinas neigiamai veikia į jūsų ir taip blogą periferinę cirkuliaciją ir neleidžia kairės kojos dešiniojo piršto žaizdai užgyti", pamačiusi ji su rūkstančia cigarete rankoje, kalbėjau.

Ligonis, staiga užkluptas, lyg sumišo. Bet greit atsigavo. Palengva nukratė ant cigaretės galo susidariusius pelenus į peleninę. Įbedė į mane savo rudas akis. Ir padaręs rūgščią grimasą, šaltai, bet tvirtai atkirto;

„Negirdžiu ir nepaisau jokių patarimų. Rūkymas yra didžiausias mano gyvenime malonumas. Todėl net ir negalvoju nuo jo atsisakyti".

„Kiekvienas žmogus turi savo skirtingus gyvenime malonumus. Tačiau, kai sužino, kad tie malonumai kenkia jo sveikatai ir netgi gresia gyvybei, atsisako nuo jų. Diabetikai nuo saldumynų. Širdies ligoms sergantieji nuo druskos ir gyvulinių riebalų. Skrandžio žaizdas turintieji nuo pikantiško maisto ir taip toliau... Tokiais atvejais žmogus visiškai laisvai pasirenka: arba sau būti aršiausiu priešu, arba geriausiu draugu. Kapitone, bijau, kad jūs darote labai didelę klaidą, pasirinkdamas pirmąjį. Ir netgi nepagalvojant atsisakyti nuo taip rizikingo malonumo".

„Gyvenime kiekvienas iš mūsų ką nors rizikuojame. Daktare, prašau nesirūpinti. Aš kaip buvęs karys šią riziką pasiėmiau ant savęs", iškošė pro dantis aukšto ūgio, rausvais plaukais, rudomis akimis, 47 metų amžiaus ligonis. Jam bekalbant, jo dešinės akies vokas trūkčiojo. Nuo tabako dervos parudavę pirštai lengvai virpėjo.

„Rūkysit?" nustebusi paklausiau. „Nors ir žinot, kad nikotinas kenkia jūsų nervams, neleidžia užgyti žaizdai ir sukelia bereikalingus kojoj skausmus. Netgi sudaro pavojų netekti jos"

„Vis tiek rūkysiu. Pagaliau, jei ir rūkysiu, tai nereiškia, kad turėsiu netekti kojos. Mano draugai rūko daugiau negu aš, ir visi turi kojas. Kodėl gi aš turiu būti išimtis?", magnetiniu pasitikėjimu savimi tvirtino ligonis.

„Pone kapitone, ne mano reikalas yra žinoti, ką jūsų draugai daro. Tačiau mano šventa pareiga yra pasakyti jums, ko neprivalot daryti, nes esate mano pacientas. Rūkymas kiekvienam žmogui yra tiek pat pavojingas, kiek pavojinga sėdėti ant krokodilo nugaros. Žinokit, jei nenustosit rūkyti, jums gresia luošumas arba netgi mirtis. Iš visos širdies trokštu, kad jus nei vienas, nei kitas neištiktų. Tačiau su jūsų argumentu nesutinku. Jis mano akyse tik tiek vertas, kiek teismas be teisėjo. Klausimas yra per rimtas, kad galėtumėm į jį pro pirštus žiūrėti. Ar turite rimtesnių argumentų?", užklausiau.

(Bus daugiau)

IŠ LIETUVOS PARTIZANŲ KOVŲ LAUKO (4)

Žemės kautynėse žuvęs lakūnas

Prieš 75 metus, t.y. 1917 m. Ukmergės aps., Siesikų vls., Jurgelionių kaime keturių brolių ir keturių seserų šeimoje gimė 1949 m. gegužės 16 d. žuvęs partizanų būrio vadas Antanas Žilys-Žaibas, buvęs Lietuvos karo aviacijos lakūnas, kurį verta šiandien kiek plačiau prisiminti.

Lietuvoje leidžiamo „Trimito" š.m. gegužės 16-31 d. nr. rašoma, kad A. Žilys aktyviai prisidėjo prie 1941 m. birželio mėn. rengto tautos sukilimo. „Dar birželio 23 naktį jis atvyko į gimtąjį kaimą, ištyrė aplinkybes ir, sugrįžęs į aerodromą, kartu su lietuvių kariais nuginklavo rusų sargybinius ir lakūnus. Iš aerodromo pakilo trys lėktuvai, kurie buvo atskraidinti prie Siesikų ir nusileido dvaro lauke. Su kita lietuvių lakūnų grupe Žilys išplėšė ginklų sandėlius, pasikrovė į sunkvežimius ginkus ir pasuko Siesikų link".

Pasibaigus sukilimui, Žilys įsijungė į pogrindinę veiklą. Dirbdamas Taujėnų, o vėliau Pagirių valsčiaus savivaldybėse, platino pogrindžio spaudą. Taujėnuose Žilys sunkiai sužeidė uolų gestapo darbuotoją Mačiokaitį, ir šeimai iškilo realus pavojus iš vokiečių ir iš raudonųjų partizanų pusės. Pasak straipsnio, vienos pasalos metu raudonieji partizanai A. Žilį sunkiai sužeidė. Vos pagijęs, 1944 m. vasarai baigiantis, A. Žilys išėjo pas partizanus.

1945 m. sausio 5 d. stiprios NKVD kariuomenės pajėgos netikėtai puolė pagrindinę kapt. Juozo Krištaponio junginio stovyklą, kurioje buvo 58 partizanai, o jų tarpe ir A. Žilys — Žaibas. Straipsny rašoma: „Po trijų dienų kautynių partizanai išsiveržė iš apsupimo, nors neteko 18 vyrų, tarp kurių buvo ir vadas J. Krištaponis. Raudonieji nukentėjo labiau — nukauta 90 priešo karių".

Po šių kautynių formavosi nauji laisvės kovotojų būriai. A. Žilys buvo pakviestas vadovauti Albino Miškinio labai nukentėjusiam būriui kautynėse prie Juodgirio miško, netoli Traupio. Kaip buvęs rezistentas Eligijus Smetona rašo, „Žaibo vadovaujamas būrys daugiausiai dislokavosi Taujėnų, Juodgirio ir Šilų miškuose (...) Vienu metu Taujėnų miškų masyve turėjo savo stovyklas net 12 partizanų būrių, iš kurių vieną kitą kartais NKVD kariuomenei pasisekdavo apsupti (...) Vieną kartą, kada didelės priešo pajėgos siaurame žiede apsupo partizanus, Žaibas nutarė išbandyti kantrybę. Priėjęs labai arti priešo ir gerai užsimaskavęs, miško laukymėlėje pamatė NKVD kariuomenės aukštus karininkus, žiūrinčius į žemėlapį ir, matyt, svarstančius, kaip sunaikinti partizanus. Vieninteliu snaiperio šūviu Žilys-Žaibas juos nukovė! (...). Tokiu būdu apsupimo žiede atsirado spraga, kuria ir pasinaudojo apsuptas partizanų junginys, o jame buvo net 200 partizanų..."

A. Žilio-Žaibo kovų bendražygė buvo ir jo žmona Sofija, gavusi Klajūnės slapyvardį. Jiems, partizanaujant Vyčio apygardoje, gimė du vaikai. A. Žilys, kaip pradžioje minėta, žuvo 1949 m. gegužės 16 d. rytą paslaptingomis aplinkybėmis. „Trimite" taip rašoma: „Tą dieną partizanų būrio stovykloje buvo pasilikęs vienas būrio vadas A. Žilys-Žaibas. Kiti partizanai buvo išėję kasti bunkerio Babelių kaime. Grįždama į stovyklą, vado žmona Sofija išgirdo lemtingus du šūvius, kurie ir nutraukė visų mylimo būrio vado gyvybę..." Pasak straipsnio, gyvųjų partizanų tarpe vyrauja nuomonė, kad tai išdaviko kruvinas darbas. Antanas Žilys-Žaibas palaidotas Šilų kapinaitėse. Ant jo kapo pastatytas kario paminklas, kapas visada papuoštas gėlėmis, žmonos ir vaikų prižiūrimas.

Gyvo sukilėlio pavardė žuvusiųjų memoriale

„Kauno laikas" š.m. birželio 23 nr. paskelbė 1941 m. birželio sukilimo vieno iš dalyvių dukters P. Dumšienės straipsnį „Sukilėlių kapai Ramybės parke", pastebėdama, kad tame memoriale Ramybės parke Robertas Antinis įkirto tarp tų 158 pavardžių ir J. Mozūraitį. „Tačiau šis sukilimo dalyvis tebėra gyvas. Šis žmogus yra mano tėvelis Juozas Mozūraitis. Tai jis stovėjo 1941 m. birželio 29 dieną ir žvelgė į savo kapą, skaitė savo pavardę ant paprasto medinio kryžiaus..."

Toliau dukra rašo, kad jos tėvelis, gimęs 1907 m., ir dabar tebegyvena, turi puikią atmintį ir 1991 m. IV pasaulio lietuvių sporto žaidynėse buvo amžiumi vyriausias šachmatų varžybų dalyvis. Straipsnyje **P. Dumšienė** taip pasakoja: „Keistas jausmas apėmė mane, kai šių metų kovo 3 išėjusi per pietų pertrauką pasivaikščioti į Ramybės parką, Memorialo metalinėje sienelėje tarp žuvusių sukilėlių pavardžių atradau ir savo tėvelio pavardę. Matyt, žuvusių sukilėlių pavardės iš naujo tikslintos nebuvo, nes mes informavome, kad jis gyvas dar 1991 m. vasarą. Tuomet ‚Į laisvę' fondo filialas rengė iškilmingą konferenciją, skirtą 1941 m. birželio 23 d. sukilimo 50-osioms metinėms (...) Man teko toje konferencijoje lankytis kartu su tėveliu. Berods, iš Vilniaus atvažiavę istorikai prašė, kad sukilimo dalyviai užpildytų anketas. Tėvelis anketą irgi pildė, atsakė į visus pateiktus klausimus..."

Iš straipsnio, kuriame įtariama, kad gal tame kape buvo palaidotas tapytojas Vladas Eidukevičius, matyti, jog į J. Mozūraičio užpildytą paskutinę anketą nebuvo atkreiptas dėmesys, ir jis toliau tebelaikomas žuvusiu 1941 m. birželio sukilime, nors toji klaida sovietinės okupacijos metais galbūt jį apsaugojo nuo kančių.

Vl. R.

Philadelphijos Aušrinėlė yra Vinco Krėvės lituanistinės mokyklos mokinių grupė. Grupės vadovė — Estera Bendžiūtė-Washofsky. Smagiai šokę IX Tautinių šokių šventėje, mokiniai ruošiasi mokslo metams.

SVEIKINAME KOLEGĄ JANUŠAITĮ!

Su didėjančiu metų skaičiumi kažkaip visi laukiame ir energijos sumažėjimo, patogaus prisėdimo prie televizijos, dėmesio nukreipimo nuo pasaulio įvykių raidos į patogų poilsį saulėtame žemės pakraštyje.

To tačiau negalime pasakyti apie mūsų kolegą Jurgį Janušaitį. Jo energija kažkokiu paslaptingu būdu visiškai nerodo nuovargio žymių, o, atsivertę laikraštį, vis randame jo straipsnius, kelionių įspūdžius, rūpesčius mūsų lietuviško gyvenimo gyvastingumu, mūsų atsiekimų optimistiškuose atpasakojimuose. Jokia kelionė jam nėra per sunki ir varginga.

O laikrodis vis tiksi pirmyn, štai atžymėdamas jo jau 80-tąjį gimtadienį šių metų rugpjūčio ketvirtąją dieną. Tokią puikią sukaktį laikau tikrai malonia proga vėl perbėgti per jo tiek visuomeninį, tiek žurnalistinį kelią.

J. Janušaitis gimė 1912 m. rūgpjūčio 4 dieną Džiugonių kaime, Panevėžio apskrityje. Mokslą baigęs, dirbo Lietuvos pašto tarnautoju ir jau tada įsijungė į žurnalistinį darbą. Gal nerasime populiaraus spaudos leidinio, kuriame nebuvo jo straipsnių nuo pačių jaunos Lietuvos laikų iki dabartinės spaudos išeivijoje. Net vargingose bėglių stovyklos sąlygose Vokietijoje jis nepasitraukė nuo spaudos darbo, aprašinėjo Dainavos ansamblį ir mūsų nepailstamą veiklą. Tautiečių dėmesys jo žodžiui dar labiau jį patraukė prie darbo, nuo kurio neatsisako sulaukęs net tokio brandaus amžiaus.

Mūsų Lietuvių Žurnalistų sąjungoje yra įmynęs gilius pėdsakus, kur buvo Centro valdybos pirmininku, rengė spaudos balius, rašė straipsnius, informavo apie įvykius *Drauge, Dirvoje, Tėviškės žiburiuose, Lietuvyje žurnaliste, Lietuvos aide, Karyje, Jaunoje kartoje* ir daug kur kitur.

Atžymėtas Bendruomenės, Balfo ir kitose organizacijose. Veiklus bendruomenininkas, sėkmingas prekybininkas, mielas tautietis.

Ir štai turim tokią gražią progą viešai spaudoje paminėti jo veiklą šio gimtadienio šventėje. Kas nežiūri vien atgal ir nedūsauja dėl kasdienos rūpesčių, tas niekad ir nepasensta. Todėl linkime kolegai žurnalistui Jurgiui Janušaičiui dar daug veiklių metų spaudos darbuotojų eilėse.

RKV

STEBĖTOJAS—LIUDININKAS

E. RINGUS

Poznerio pavardė daugeliui žinoma. Jis jau daug metų pasireiškia Amerikos ir Rusijos televizijoje, nagrinėdamas Amerikos-Rusijos santykius ir padėtį buvusioje imperijoje. Jo pirmoji knyga „Parting with illusions" buvo labai įdomi ir populiari. Antra knyga, išleista 1992 m., irgi atidengia nemažai iki šiol nežinomų smulkmenų iš perestroikos laikotarpio ir nepavykusio pučo. Joje jis smulkiai aprašo pučo pagrindines asmenybes ir nepavykimo priežastis. Knygoje randamas įdomus skyrius apie įvykius Vilniuje.

Slapta sutartis tarp Stalino ir Hitlerio, padaryta 1939 m., visiems buvo žinoma, bet neigiama Maskvos. 1987 m. Stalino vertėjas po ilgos tylos, kuri leido jam išlikti gyvam, pakvietė Pozneri pokalbiui. Iš pokalbio buvo susuktas filmas „Liudininkas", kurio pagrindinė tema — ta slapta sutartis. Filmas po visokių cenzūrų ir atidėliojimų pagaliau pasiekė publiką. Pabaltijo tautos progos nepraleido, ir kelias į laisvę pradėtas rimtai. Lietuva buvo pirmoje fronto eilėje. Pradžia įvyko 1990 m. lapkričio 5 d., tik dvi dienas prieš „didžiosios revoliucijos" metines. Naujai išrinkta Lietuvos vyriausybė paskelbė, kad Lietuvoje jokių švenčių ir paradų nebus. Maskva su KGB pagalba skubiai iš vietinių rusų ir lenkų suorganizavo vadinamą „Vienybės" komitetą, ir gatvėse pasirodė dvi demonstrantų grupės. Prie kruvinų susikirtimų tačiau neprieita.

KGB viršininko kalba gruodžio 11 d. per televiziją įspėjo ir išgąsdino visus Sovietų Sąjungos gyventojus. Joje jis paskelbė, kad nueita per toli demokratizacijos linkme. Krašte yra suirutė, netvarka, kriminalizmas. Todėl jo organizacija yra pasiryžus padėti sutvarkyti. Toks įspėjimas, be abejo, buvo nukreiptas į Lietuvą. Vėliau paaiškėjo, kad KGB su vietinių pagalba Vilniuje ruošė perversmą ir Landsbergio pašalinimą dar prieš sausio 13 d. Nepavyko. Todėl sausio 13 d. omono daliniai užėmė TV ir radijo stotis. Gynyboje žuvo 13 laisvės kovotojų ir 163 sužeista. Gorbačiovas kaltės prisiimti nenori. Aiškinasi Pugo su Jazovu ir bando pasiteisinti, kad sąjūdininkų apginkluoti daliniai puolė rusų dalinį, kuriam nieko neliko, tik gintis. Sprendimas ir įsakymas užpuolimui padarytas vietinių dalinių karo vadovybės. Sausio 15 d. pats Gorbačiovas savo kalboje aiškina deputatams, kad Sąjūdis laužo sovietinės konstitucijos potvarkius, kas, pagal jį, negali būti toleruojama. Atrodo, kad įvykiai Vilniuje sustiprino anti-gorbačiovinių jėgų galią. Pats Gorbačiovas, pamatęs sau pavojų, nutaria šlietis prie reakcinių grupių ir apsupa save tik jų nariais. Vėliau toks pasirinkimas jam kainuoja ir priveda prie pučo, kuris pagaliau suskaldo imperiją.

Nušalintas nuo valdymo aparato, Jelcinas stengiasi atgauti populiarumą ir šaukia spaudos konferenciją. Toje konferencijoje jis kritikuoja Gorbačiovą, o įvykius Vilniuje palygina su panašia tragedija, įvykusia anksčiau Gruzijos sostinėje, kur visa vadovybė taip pat nusiplovė rankas. Jis irgi pareiškė, kad po įvykių Vilniuje turėjo pasitarimą su Amerikos ambasadorium. Tada jis įspėjo ambasadorių, kad Amerika netinkamai įvertina pavergtų tautų norą išsivaduoti.

Vėlesni tyrimai parodė, kad žuvo ne 13, bet 14 žmonių, trylika lietuvių ir vienas rusas. Keturiolikta auka buvo KGB karininkas, priklausęs rinktiniam vienetui Alfa. Sausio 13 d. įvykiai Vilniuje savo tikslą pasiekė. Pradėtas išsilaisvinimo procesas tapo nesustabdomas. Istorija minės tą dieną, kaip vieną iš svarbių sovietinės galybės griuvimo datų.

Dažnai galite kreiptis į tribunolą, kuris gali jums daug padėti; tai yra ne kas kita, kaip tavo sąžinė.

Mantegazza

VASAROS KELIONĖS Į VILNIŲ

Chicago—Vilnius (į vieną pusę) **$615.00**
Chicago—Vilnius-Chicago (ten ir atgal) **$875.00**
Vilnius—Chicago—Vilnius **$918.00**
(pačiam pasirūpinti transportaciją iš Vilniaus į Varšuvą)

GOLD WINGS TRAVEL
5348 N. Milwaukee
Chicago, IL 60630
Tel. 312-775-5700

INTERNATIONAL TRAVEL CONSULTANTS

Žaibas

Organizuojame grupines ir individualias keliones į Lietuvą ir visus kitus pasaulio kraštus žemiausiomis kainomis.

CARGO — siunčiame oro linija
„ŽAIBAS" — virš 10 skirtingų paketų pasirinkimas su garantuotu pristatymu į namus Lietuvoje per 10 darbo dienų.

9525 South 79th Avenue
Hickory Hill, Illinois 60457
Telefonas (708) 430-7272

223 Kalvarijų gatvė
Vilnius, Lietuva
Telefonas 350-115 ir 778-392

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE

GREIT PARDUODA

RE/MAX REALTORS
(312) 586-5959
(708) 425-7161

RIMAS L. STANKUS

- Perkant ar Parduodant
- Greitas ir Sąžiningas Patarnavimas
- **MLS.** Kompiuterių ir **FAX** pagalba
- Nuosavybių įkainavimas **veltui**
- Perkame ir Parduodame Namus,
- Apartmentus ir Žemę.
- Pensininkams Nuolaida.

REAL ESTATE

BELL-BACE REALTORS
J. BACEVICIUS
6529 S. Kedzie Ave., Chicago, IL 60629
(312) 778-2233

INCOME TAX — INSURANCE

- Namų pirkimas ir pardavimas
- **MLS** kompiuterių ir **FAX** pagalba
- Veltui namų įvertinimas
- Greitas ir sąžiningas patarnavimas
- **Visi agentai kalba lietuviškai**
- Nuolaida pensininkams

FOR RENT

Išnuomojamas 2 kamb. butas ir virtuvės Vilniuje.
Kreiptis: 708-658-8240

MISCELLANEOUS

A VILIMAS MOVING
Tel. 376-1882 ar 376-5996

10%—20%—30% pigiau mokėsit už apdraudą nuo ugnies ir automobilio pas mus.

FRANK ZAPOLIS
3208½ West 95th Stret
Tel. — (708) 424-8654
(312) 581-8654

ELEKTROS ĮVEDIMAI — PATAISYMAI
Turiu Chicagos miesto leidimą. Dirbu ir užmiesty. Dirbu greitai, garantuotai ir sąžiningai.
312-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

MISCELLANEOUS

Dažome langų rėmus. Taip pat nebrangiai galime atlikti įvairius dažymo darbus. **Skambinkite Arvydui: 312-737-9481**

Moving — Kraustymas
Profesionalus patarnavimas prieinamomis kainomis, Jums patogiu laiku. Draudimas garantuotas.
Kreiptis:
Vytas: tel. 312-436-5219
Gediminas: tel. 312-925-4331

„DRAUGE" GAUNAMI NAUJAUSI LEIDINIAI

ŽVILGSNIS Į DABARTĮ, atsiminimai. Liudas Dambrauskas. 230 psl.	$10.00
ATEITININKAI KOMUNISTŲ IR NACIŲ KANKINIAI. Red.: L. Kerulis, P. Narutis, J. Prunskis. 246 psl.	$10.00
KALBĖKIME LIETUVIŠKAI, vadovėlis mokintis lietuviškai. Nij. Mackevičienė. 88 psl.	$ 4.00
ABĖCĖLĖ. Par. D. Kuolienė. 55 psl.	$ 3.00
KRISTAUS MOKSLO ŠVIESA. Kun. J. Velutis. 330 psl.	$ 7.00
TAI JUMS KALBĖJAU, V vol., šventės ir šventieji. Ladas Tulaba. 452 psl.	$10.00
ĄŽUOLŲ RANDAI, atsiminimai. Ant. Garmutė. 127 psl.	$ 6.00
ASMENYBĖ IR RELIGIJA. Ant. Paškus. 156 psl.	$ 6.00
VILKAS IŠ GALŲ, romanas. Vyt. Volertas. 304 psl.	$12.00
SAULĖGRĄŽŲ TVANAS, apsakymai. Nijolė Jankutė. 191 psl.	$ 7.00
AMŽINO ĮŠALO ŽEMĖJE, Sibiran tremtinių atsiminimai. 303 psl.	$10.00
ĄŽUOLO MIRTIS, pasakojimai. Vanda Vaitkevičienė. 125 psl.	$ 6.00
KARAS BRAUKIA KRUVINĄ AŠARĄ, Antrojo Pasaulinio karo dienoraštis. Algirdas Gustaitis. 941 psl.	$30.00
MOTERIS SU BALTU CHALATU, gydytojos dienoraštis. Dr. K. Šimaitienė. 494 psl.	$20.00
LIETUVOS KATALIKŲ BAŽNYČIOS KRONIKA. 10. 327 psl.	$10.00
ŠALIS, KURIOJE GYVENAM, kelionių po JAV įspūdžiai. V. Šalčiūnas. 296 psl.	$12.50

Pastaba. Užsakant knygas per paštą, pinigų nesiųsti, užsimokėsite gavę sąskaitą, kurioje bus pridėta ir persiuntimo išlaidos.

ŽALIŲJŲ KORTELIŲ LOTERIJA!
Nuo š.m. liepos 29 d. iki rugpjūčio 28 d.

Maždaug 50,000 žaliųjų kortelių paskirta laimėjimams. Žmonės iš 36 kraštų, įskaitant LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, LENKIJĄ ir SUOMIJĄ, galės dalyvauti šioje loterijoje.

Loterijoje galima dalyvauti pačiam, arba užpildyti pareiškimą (application) savo giminėms ar draugams, kurie gyvena šiame ar kitame krašte. Gyvenamoji vieta nesudaro skirtumo, pareiškimo pasirašyti nereikia. Taip pat nereikalingi nei gimimo, nei kitoki dokumentai.

Tik po vieną pareiškimą asmeniui!
GRIEŽTAS DĖMESYS KREIPIAMAS Į PAREIŠKIMO PRISTATYMĄ NURODYTU LAIKU.

International Document Assistance Corp.
10 East 39th St. #519, New York, NY 10016
Tel. 212-545-0742 212-683-5437

Bronė ir Ignas Medziukai.

MIRĖ BRONĖ MEDZIUKIENĖ

Skaudi žinia pasiekė Los Angeles lietuvius, kad liepos 19 d., po pasikartojančios širdies atakos, Los Angeles ligoninėje mirė Bronė Medziukienė-Laukineitytė. Ji buvo Palangos pajūrio dukra, gimusi gausioje ūkininkų šeimoje dešimtąja. Kaune ištekėjo už stud. Igno Medziuko, su kuriuo išgyveno daugiau kaip 56 m. Jos vyras, baigęs studijas, buvo paskirtas teisėjo ir prokuroro pareigoms Vilkaviškyje ir Marijampolėje. 1944 m. pasitraukė į Vakarus, nes jos jaunesnioji sesuo Stasė, ištekėjusi už mokesčių inspektoriaus Stasio Kašausko (Lietuvos parlamento atstovo St. Kašausko ir rašytojo Raimondo Kašausko dėdės). 1941 m. birželio 14 d. buvo išvežti į Sibirą. Jie buvo atskirti, ir vyras po 2 metų žuvo Vorkutoje, o ji, išbuvusi tremtyje 16 metų, grįžusi po keleto metų mirė.

Ilgesnį laiką Medziukai gyveno Bavarijoje, Seligenstadto stovykloje, kur jos vyras Ignas Medziukas buvo lietuvių gimnazijos mokytojas. 1949 m. šeima emigravo į JAV ir keletą metų gyveno New Yorke. 1955 m. rašytojo Jurgio Gliaudos paraginti, apsigyveno Los Angeles. Čia Bronė buvo veikli L.K. Religinėje šalpoje ir Lietuvos Vaikų viltyje.

Rožinis už mirusios Bronės sielą buvo liepos 22 d. Šv. Kazimiero parap. bažnyčioje, kuriam vadovavo ir gražiu žodžiu apie velionę atsiliepė prel. V. Bartuška, pažymėdamas, kad ji dažnai rytais ir vakarais lankydavosi bažnyčioje. Gražiai giedojo Šv. Kazimiero parap. choras ir solistai V. Vilkienė ir R. Dabšys, vargonuojant muzikui V. Raliui. Atidarius karstą, mirusios pageidavimu, jos vyras Ignas įbėrė į karstą Palangos pajūrio smėlio ir Baltijos jūros gintarėlių, primenančių, kai ji, būdama maža mergaitė, rinkdavo juos pajūryje.

Laidotuvių Mišios buvo liepos 23 d. Jas aukojo prel. V. Bartuška. Lekcijas skaitė P. Grušas, giedojo Šv. Kazimiero parap. choras ir solistas A. Polikaitis, vargonais pritariant muzikui V. Raliui. Karsto nešėjai buvo J. Kojelis, J. Kulikauskas, J. Matulaitis, A. Mitkevičius, K. Šakys, A. Žemaitaitis, C. Norkus.

Ilgiausia automobilių vilkstinė palydėjo mirusios kūną į netolimas Forest Lawn kapines, kur mirusiųjų miestas nuo kalno žvelgia į lietuvių parapiją. Prel. V. Bartuškai atlikus religines apeigas, sugiedota giesmė „Mariia. Mariia" ir Lietuvos himnas. Laidotuvėms vadovavęs J. Kojelis pasakė ilgesnę kalbą apie velionės ir visos Medziukų šeimos įnašą į kultūrinį šio telkinio gyvenimą ir šeimos vardu pakvietė visus į parapijos salę.

Prel. V. Bartuškai sukalbėjus maldą, visi pakviesti pasistiprinti, o toliau vyko kalbos ir prisiminimai.

Angelė Nelsienė, JAV LB Vakarų apyg. valdybos pirm., kalbėjo apie mirusią kaip bendruomenininkę, kuriai rūpėjo Lietuvos ir lietuvybės reikalai, jais ji sielojosi ir rėmė.

Dalilė Polikaitienė kalbėjo ateitininkų vardu, prisimindama, kad prieš keletą metų Medziukų namuose vykdavę ateitininkų susirinkimai, ypač priaugančio jaunimo, kuris visada rasdavo tenai jaukią aplinką.

Marytė Newsom, Šv. Kazimiero lit. šeštadieninės mokyklos direktorė, savo kalboje iškėlė Medziukų šeimos moralinę ir materialinę paramą lietuviškam švietimui.

Vytautas Šeštokas, Lietuvių radijo klubo ir Lietuvių Žurnalistų sąjungos vardu kalbėdamas, sakė, kad ši šeima sekė visus kultūrinius kolonijos reiškinius ir tais klausimais išreikšdavo nuomonę. Reiškė užuojautą šeimai.

Padėkos žodį tarė mirusios duktė, mokyt. Rita Bureikienė, dėkodama prel. V. Bartuškai už religinius patarnavimus. Ji prisiminė savo mamytę, kad ji žengė per gyvenimą kaip sūkurys, be jokios baimės, buvo stipraus charakterio. Pasiaukojusi šeimai ir atjautė nelaiminguosius. Prisiminė, kai Vokietijoje jai pavesdavo įteikti kaliniams maisto, nors pati jo gaudavusi tik ant kortelių. Šeima jos labai pasiges. Toliau ji dėkojo visiems dalyvavusiems rožinyje, pamaldose, palydėjusiems ją į kapines ir atėjusiems ją čia pagerbti ir užprašiusiems už jos sielą šv. Mišias ar kitu būdu prisidėjusiems prie laidotuvių.

Liko giliai nuliūdę: vyras Ignas, duktė mokyt. Rita Bureikienė ir dukraitė Rita D. Bureikaitė, kuri yra Washingtono Švietimo ministerijoje speciali asistentė. Ji, sužinojusi apie senelės sunkią ligą, skubiai atvyko ir rado dar ją gyvą, o mirus – dalyvavo laidotuvėse. Kaune dar yra likusi gyva mirusios vyresnioji sesuo Elena, Lietuvoje ir Australijoje daug giminaičių. Tebūnie kolegos Igno darbas spaudoje ramsčiu jo gyvenime.

R. K. Vidžiūnienė

MŪSŲ KOLONIJOSE

Kennebunkport, ME

ANTANO KEBLIO REČITALIS

Mūsų veikla emigracijoje buvo paremta meile Lietuvai. Vardan tos Lietuvos rašėme knygas, steigėme mokyklas, ruošėme koncertus. Mes nesivijome Metropolitan ar Lyrinių operų, nelyginome savo atlikėjų su kitataučiais, bet ruošėme rengimus iš savo jėgų. Kai atėjo antroji nepriklausomybė, lietuviai tėvynėje atviromis rankomis priėmė mūsų chorus, solistus ir juos gražiai aprašė. Ir Antanas Keblys buvo pernai Lietuvoje su Montrealio choru, kuris atliko Stankaus kantatą.

Antanas Keblys yra Kennebunkporto vasarvietės renginių veteranas, dainavęs ir dainuojąs šioje vietoje daug metų. Jis yra paslaugus, malonaus būdo ir mylįs dainą, ypač liaudies dainą. Jį galima vadinti liaudies dainininku, nors jis atlieka ir svetimų kompozitorių kūrinius. Liepos 26 dienos koncerte jis dainavo aštuonias liaudies, keturias svetimų kompozitorių dainas ir dvi arijas iš operų. Jo programa buvo ilgiausioji, palyginti su Janės Brasauskienės keturiais veikalais. Penkias dainas jis dainavo su smuiko palyda. Smuiku grojo Susan Kavaliauskaitė ir fortepionu akompanavo Frances Kavaliauskaitė. Liaudies dainų dikciją, ritmą ir ritmo akcentus Antanas Keblys puikiai išgauna. Liaudies dainų charakteris yra aiškus ir tikslus. Solistas išgyvena melodiją. Buvo atliktos šios liaudies dainos: „Gieda gaideliai, ryliuoja", – harm. Tallat-Kelpša, „Po aukštus kalnus vaikščiojau", – harm. Tallat-Kelpša, „Kai aš ėjau ulytėlėm", – harm. P. Oleka, „Oi griežle, griežlele mano", – harm. A. Bražinskas, „Miegužėlio noriu", – harm. Br. Budriūnas, „Ant tėvelio didžio dvaro", – harm. V. Jančys, „Plaukia antelė", – harm. Vl. Jakubėnas, „Iš rytų šalelės", – harm. P. Oleka.

Po pertraukos sekė dvidešimtojo šimtmečio Richard Strauss „Allenseelen". L. van Beethoven „Ich liebe dich" ir „Mailied", „Viengenlied" J. Brahms, kurioje solistas parodė sugebėjimą švelniai valdyti balsą. Ši lopšinė ypač patraukė klausytojų dėmesį akompaniatorės Frances Kavaliauskaitės tobulu pianissimo akompanavimu.

Janė Brasauskienė, kuri atliko liaudies dainą „Plaukia laivelis", B. Dvariono „Žvaigždutė", „Porgi Amor" Mozarto iš operos „Figaro vestuvės" ir A. Dvorak „Song of the moon", parodė didelę pažangą dainavime. Jos interpretacija pasidarė aiškesnė, gaidų dainavimas apvalesnis. Ji dirba su profesorium vienos kolegijos nuo 1985 metų. Linkime jai sėkmės.

Susan Kavaliauskaitė atliko savo dalį su kantrybe ir pasišventimu.

Frances Kavaliauskaitė yra puiki akompaniatorė ir pianistė. Ją išgirsime ir kitame koncerte.

Elena Vasyliūnienė

LIETUVOS KOVŲ IR KANČIŲ LIUDININKĄ IŠLYDĖJUS

AURELIJA M. BALAŠAITIENĖ

Liepos 27 dieną į amžinybę iškeliavo Lietuvos nepriklausomybės kovų dalyvis, savanoris-kūrėjas Jonas Barniškis, kurio gyvenimo kelionę lydėjo skausmo ir praradimų ženklai. Įdomu ir tai,kad velionis gimė 1898 metų lapkričio 18 dieną Amerikos laive, kuriuo jo tėvai buvo begrįžtą Lietuvon. Iš Barniškių šeimos šešių sūnų tik vienam Jonui teko laimė išlikti gyvam ir pasiekti Amerikos krantus, nes jo penki broliai, bolševikams okupavus Lietuvą, prarado savo gyvybę – vieni buvo nužudyti Lietuvoje, kiti žuvo Sibire.

A.a. Jonas Barniškis mokėsi Marijampolėje ir 1918 metais įstojo savanoriu į atsikuriančią Lietuvos kariuomenę. Jis dalyvavo mūšiuose su bolševikais ir lenkais. Lietuvai atgavus nepriklausomybę, jis dirbo Lietuvos Saugumo departamento žinioje, eidamas saugumo viršininko pareigas Marijampolėje, Vilkaviškyje ir Prienuose. 1940 metais sovietams okupavus Lietuvą, jis buvo bolševikų suimtas, kalinamas ir žiauriai kankinamas. To pasekmė: jis prarado girdėjimą ir todėl visą likusį savo gyvenimą vengė viešumos, nes varžėsi praradęs klausą.

Jo skausmą gilino ir jo jauną šeimą ištikusi tragediją, kai jo žmona Petronelė ir trys mažamečiai sūneliai buvo išvežti į Sibirą. Po eilės metų, visiškai praradusi sveikatą, Petronelė Barniškienė su jau suaugusiais sūnumis grįžo į Lietuvą ir netrukus joje mirė. Visi trys sūnūs šiuo metu gyvena išsilaisvinusioje Lietuvoje, o vienas jų buvo atvykęs į Clevelandą savo tėvo aplankyti.

1944 metų vasarą, raudoniesiems vėl artinantis prie Lietuvos sienų, Jonas Barniškis pasitraukė į Vokietiją, 1949 metais jis atvyko į Ameriką, apsigyveno Clevelande ir iki pensijos dirbo Cleveland Twist Drill bendrovėje. Prieš kurį laiką Joną Barniškį pakirto širdies priepuolis, kurio išdavoje jis baigė savo gyvenimo kelionę.

Buvo ori ir kukli asmenybė, kurios buvimas neliko nepastebėtas, nes Vasario 16-osios minėjimų metu jis būdavo viešai pagerbiamas, kaip vienas iš nedaugelio dar gyvų kūrėjų-savanorių. Su jo mirtimi netekome vieno iš paskutiniųjų mūsų nepriklausomybės kovų liudininkų.

Liepos 27 dienos vakare Jokubauskų laidotuvių koplyčioje įvyko atsisveikinimas su velioniu. Jurgis Malskis jautriu žodžiu nupasakojo velionio gyvenimą ir su juo atsisveikino Clevelando Pensininkų klubo ir savo šeimos vardu. Jadvyga Budrienė tarė atsisveikinimo žodį D.L.K. Birutės draugijos vardu, Romualdas Apanavičius – Lietuvių Bendruomenės vardu ir Vytautas Januškis – Ramovėnų vardu. Kitą rytą Dievo Motinos bažnyčioje gedulingas šv. Mišias atnašavo prel. Aleksandras Goldikovskis. Pamaldų metu giedojo Nora Braziulienė-Čečienė, kuriai vargonais akompanavo Genovaitė Karsokienė.

Velionio pelenai bus pervežti į Lietuvą, kur jis bus palaidotas šalia savo tėvų, brolių ir žmonos. Jei būdams gyvas jis svajojo apie ilgus dešimtmečius nepasiekiamą tėvynę, tai mirties sprendime jis amžinam poilsiui grįš į savo numylėtą žemę.

Netekus tauraus lietuvio ir mūsų tautos kančių liudininko a.a. Jono Barniškio, gilią užuojautą reiškiu jo šeimos nariams: Izabelei Jonaitienei, Donatui ir Rimgailei Nasvyčiams ir kitiems artimiesiems.

Po koncerto Kennebunkporte. Iš k. – baritonas Antanas Keblys, smuikininkė Susan Kavaliauskaitė, interpretatorė Elena Vasyliūnienė, pianistė Frances Kavaliauskaitė ir sopranas Janė Brasauskienė.

Neturtingiausias žmogus pasaulyje yra tas, kuris nieko kito neturi, tik pinigų.

Anonimas

A.†A.

SIMUI KVEČUI

mirus, jo žmonai JADVYGAI ir kitiems giminėms bei artimiesiems reiškiame gilią užuojautą ir kartu liūdime.

Skorupskų ir
Šadeikų šeimos

A.†A.

LILLIAN PAUKŠTIENEI

mirus, dukrai DANAI GYLIENEI ir jos šeimai, sūnums STEPONUI ir GREGORY bei visiems artimiesiems reiškiame nuoširdžią užuojautą.

Pasaulio Lietuvių Centro Taryba, Valdyba ir Administracija

A.†A.

LILIJA PAUKŠTIENĖ

Gyveno Lemonte, IL.

Mirė 1992 m. rugpjūčio 7 d., sulaukus 67 m. amžiaus.

Gimė Baltimore, MD.

Nuliūdę liko: sūnūs Steponas ir Gregory; duktė Dana Gylienė, vyras Linas, anūkai Monika, Vika, Aliukas ir Julius bei kiti giminės, draugai ir pažįstami.

Kūnas buvo pašarvotas pirmadienį, rugpjūčio 10 d. Gerharz laidojimo namuose, Lemonte.

Laidotuvės įvyks rugpjūčio 11 d. Iš laidojimo namų 10:00 val. ryto bus atlydėta į Palaiminto Jurgio Matulaičio Misiją, Pasaulio Lietuvių Centre, Lemonte, kurioje įvyks gedulingos šv. Mišios už velionės sielą. Po Mišių velionė bus nulydėta į Šv. Kazimiero lietuvių kapines.

Nuoširdžiai kviečiame visus gimines, draugus ir pažįstamus prisminti ją savo maldose.

Nuliūdę sūnūs ir duktė.

Laidotuvių direkt. Urban Gerharz. Tel. 708-257-2123.

Mylimam sūnui

A.†A.

VYTAUTUI PAULIONIUI

mirus, jo motinai VERONIKAI PAULIONIENEI su šeima reiškiame gilią užuojautą ir kartu liūdime.

Elena ir Antanas Barčai
Aldona Gervickienė
Juzė Sinkienė
Ona ir Vytas Adomaičiai

Sun City West, Arizona

GAIDAS–DAIMID

EUDEIKIS

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
PATARNAUJA IR CHICAGOS PRIEMIESČIUOSE
4330-34 S. California Avenue
Telefonai – (1-312) 523-0440 ir (1-312) 523-9852

4605-07 South Hermitage Avenue
Telefonas – (1-312) 927-1741-1

4348 S. California Avenue
Telefonas – (1-312) 523-0440

STEPONAS C. LACK IR SŪNŪS

Laidotuvių direktoriai nuo 1916 metų praneša kad atidarė naujus laidotuvių namus

6541 S. KEDZIE
Marquette Parke
Kiti S. C. Lack laidotuvių namai:
11028 Southwest Hwy. * Palos Hills
9236 S. Roberts Rd. * Hickory Hills
2424 W. 69 St. * Chicago

Visų telefonas: 708-974-4410

PETKUS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOMES, LTD.

Marquette Funeral Home
2533 West 71st Street
Chicago, Illinois 60629
1-(312)-476-2345

Hills Funeral Home
10201 South Roberts Road
Palos Hills, Illinois 60465
708-430-4455

Petkus-Butkus Funeral Home
1446 South 50th Avenue
Cicero, Illinois 60650
708-652-1003

Laidotuvių namai Chicagoje ir priemiesčiuose.
Visus laidotuvių namus galite pasiekti skambindami **1-(312)-476-2345**

ANTHONY B. PETKUS **DONALD M. PETKUS**
DONALD A. PETKUS

APLINK MUS

x **Vytautas Jokūbaitis**, buvęs Vliko valdybos vicepirmininkas, dabar Amerikos Lietuvių Tarybos įgaliotinis prie Lietuvos vyriausybės, iš Clevelando po posėdžių ir pasitarimų, lydimas Altos pirmininko Gr. Lazausko, apsilankė „Draugo" redakcijoje, pasitarė Lietuvos ateities reikalais ir painformavo apie Lietuvos Aukščiausiosios tarybos nuotaikas.

x **Marquette Parko** lietuvių namų savininkų organizacija pareiškė protestą dėl maldos namų atidarymo nevartojamame krautuvės pastate netoli 71 ir Rockwell gatvės. Kongregacija turi tik apie 25 narius (apie tai rašo „Southwest News-Herald" rugpj. 6 d.). Lietuvių namų savininkų organizacija teigia, kad tokie maldos namai nieko naudingo neduoda apylinkei, o, be to, jie yra nelegalūs, nes šalia maldos namų draudžiama laikyti užeigą, kurioje parduodami alkoholiniai gėrimai: ji turi būti bent 250 pėdų nuo maldos namų. Šiuo atveju smuklė yra tame pačiame pastate, kaip ir maldos namai.

x **Apie KASOS uždarymą** ir jo pasekmes Marquette Parko apylinkei plačiai rašo „Southwest News-Herald" rugpj. 6 d. laidoje, pateikdamas ir buvusių taupytojų — daugiausia vyresnio amžiaus lietuvių — reakciją bei įstaigos uždarymo priežastis.

x **Valerija Petreikienė** per Lietuvos Raudonąjį Kryžių ieško Edvardo ir Marijos Šimkų, jų mama Ona Šarkaitė susituokė Chicagoje su Šimkumi.

x **„Aušra"**, Nr. 9. Lenkijos lietuvių leidinys, išėjo iš spaudos ir pasiekė skaitytojus. Šiame numeryje yra pasikalbėjimas su R. Vitkausku, pasienio sargybiniu, Lenkijos lietuvių draugijos požiūris į lenkų antilietuvišką propagandą ir kt. Redaguoja kolegija, vyr. red. A. Sitarskienė.

x **Muz. L. Šimutis** Ph. D., Evergreen Park, Ill., lankėsi „Drauge" ir apmokėjo už dvi naujas „Draugo" prenumeratas: John Simutis, California ir Ruth Kazlauskas, Wisconsin. Ta proga dar pridėjo ir 20 dol. auką. Labai dėkojame.

x **Sol. Eglė Rūkštelytė-Sundstrom**, Forest Park, Ill., Teodoras Blinstrubas, visuomenininkas, V. Ramanauskas, Sofia Vėbras, Chicago, Ill., grąžindami laimėjimų šakneles, pridėjo po 15 dol. auką. Antonia Butkus taip pat iš Chicago, atsiuntė 12 dol. auką. Visiems tariame ačiū.

x **A.a. Izidoriaus Strauko** mirties metines minint, šv. Mišios bus aukojamos **rugpjūčio** 15 d., 8 val. ryto Pal. J. Matulaičio Misijoje, Lemonte. Kviečiame draugus ir pažįstamus dalyvauti ir pasimelst už a.a. Izidorių. **Šeima.**

(sk)

x **59 CENTAI už SVARĄ** virš šimto svarų, tai **TRANSPAK** firmos nauja kaina. Jūsų siuntiniai yra registruojami mūsų kompiuteriuose ir sekami iki pristatymo jūsų giminėms Lietuvoje. **Transpak, 2638 W. 69 St., Chicago, IL 60629, tel.** 312-436-7772.

(sk)

ARAS ROOFING
Arvydas Kiela
Denglame ir talsome
visų rūšių stogus
Tel. 708-257-0746
Skambinti po 6 v.v.

x **Sol. Jolanta Stanelytė**, neseniai laimėjusi pirmąją vietą tarptautiniame Flaviano Labo konkurse, Margučio kviečiama, atvyksta į JAV ir rugsėjo 20 d. 3 val. p.p. koncertuos Jaunimo centre. Koncerto bilietai iš anksto gaunami Vaznelių Gifts International parduotuvėje ir Margučio raštinėje. Margutyje priimami telefoniniai bilietų užsakymai.

x **Balfo gegužinei**, vykstančiai šį sekmadienį, rugpjūčio 16 d., labai reikalingos dovanos — fantai laimės šuliniui ir didžiajam dovanų paskirstymui. Rengėjai prašo Balfo rėmėjų, kas turi tokių dovanų, pristatyti į Balfo raštinę, 2558 W. 69th gatvėje Chicagoje. Negalint pristatyti prašomi paskambinti tel. 312-776-7582 ir bus paimta iš namų. Blogiausiu atveju atvežti sekmadienį tiesiog į gegužinę.

x **Vyresniųjų lietuvių centre** Seklyčioje rugpjūčio 12 d., trečiadienį, 2 val. p.p. vyks Talentų popietė. Programoje numatoma poezija, muzika ir dailė. Kviečiami visi talentui ir jų gerbėjai kuo gausiau dalyvauti. Po programos bus bendri pietūs, taip pat visi laukiami.

x **Audronės Jokūbauskaitės su Joseph J. Skycak** prieš vedybas užsakai eina Švč. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčioje.

x **Amerikos Lietuvių Tarybos** valdybos posėdyje, įvykusiame pereitą penktadienį, be kitų reikalų, aptarti metinio ALT suvažiavimo spalio 31 d. Chicagoje rengimo reikalai. Papildomai išrinktas ALT fondo penktas direktorius — Evelyn Oželienė. Dabar fondo valdyboje yra P. Bučas, G. Lazauskas, V. Naudžius, K. Oksas ir E. Oželienė. Posėdyje dalyvavo iš Clevelando atvykęs Vytautas Jokūbaitis, ALT valdybos vicepirmininkas ryšiams su Lietuvos vyriausybe.

x **Dr. Pr. Budininkas,** Juno Beach, Fla., parėmė „Draugą" 50 dol. auka ir pratęsė prenumeratą vieneriems metams. Dr. Budininką skelbiame garbės prenumeratorium, o už auką tariame nuoširdų ačiū.

x **Vytautas Kupcikevičius** iš Oak Lawn, Ill., „Draugo" garbės prenumeratorius, rėmėjas, pratęsdamas prenumeratą paaukojo 70 dol., kad dienraštis gyvuotų ir lankytų kiekvieno lietuvio šeimą. Nuoširdus ir didelis ačiū.

x **Elena Gibisas** iš Chicago, Ill., grąžino laimėjimų šakneles, pridėjo 40 dol. auką su prierašu: „Jeigu laimėčiau, tai palieku kaip auką „Draugui". Nuoširdus ačiū.

x **Laimutė Tornau** iš Chicago, Ill., Juozas Naujalis, Cicero, Ill., grąžino laimėjimų šakneles su 30 dol. auka. Naujalis 10 dol. skiria už kalėdines korteles ir kalendorių. Dėkojame.

x **Senatoriaus Alfonse M. D'Amato,** aktyviai dirbusio už Lietuvą, susitikimas su lietuvių visuomene bus sekmadienį, rugpjūčio 16 d., 5:00 v.v., Balzekas lietuvių kultūros muziejuje. Įėjimo auka $35.00. Gausiai dalyvaudami, paskatinsim senatorių toliau dirbti ginant Lietuvos interesus. Apie dalyvavimą prašome pranešti **Pranei Šlutienei 312-778-2100 arba 312-238-1536.**

(sk)

x **TravelCentre, Ltd.** greitai ir sąžiningai tvarko visas atostogų bei komercines keliones. Parduodame lėktuvo bilietus į Lietuvą pavieniams asmenims arba grupėms. Kaina $1,170 ten ir atgal per Frankfurtą arba Kopenhagą. Kreiptis: **Teresė Lesniauskienė, tel. 708-526-0773.**

(sk)

Detroito Žiburio lituanistinės mokyklos vyresnieji mokiniai, dalyvavę IX Tautinių šokių šventėje. Jų mokytoja yra Viktorija Viskantienė.

CHICAGOJE IR APYLINKĖSE

MARQUETTE PARKO AKIMIRKOS

Maždaug prieš 30 m. Marquette Parkas buvo laikomas lietuviškos „buržuazijos" tvirtove, o Brighton Parkas ir Bridgeportas — lietuvių liaudies apgyventomis salomis. Nors iš rytų beslenkanti juodosios rasės gyventojų masė jau bene baigė užimti Engelwoodo rajoną rytuose, tačiau Marquette Parko lietuviai buvo tikri, kad jų niekas iš čia nepajudins, nors finansiškai pajėgesni ir apsukresni tautiečiai jau dairėsi į augančius priemiesčius.

Praėjo dar vienas kitas dešimtmetis, ir mūsų spaudoje pasirodė kai kurių jau pabėgusių veikėjų balsai, kad jau laikas bėgti iš Marquette Parko. Tuo tarpu, kai vienas kitas spaudos darbuotojas pasisakė prieš tokį raginimą bėgti, argumentuodami, kad nereikia griauti stiprius lietuvių telkinius mieste. Tačiau šaukiančiųjų bėgti balsas laimėjo ir, sakyčiau, to balso įtakoje teigiamąja prasme buvo įsigytas Lietuvių centras Lemonte, kuris savo apimtimi, plotu ir įrengimais stebino daugelį jį pamačiusių, ypač tuos įvairių kraštų atstovus, kurie buvo suvažiavę į birželio pabaigoje Lietuvių centre vykusį Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seimą. Ypač dar, kai ten susitelkė vidurinės išeivijos lietuvių jau Amerikoje užaugusios ir išsimokslinusios kartos atstovai.

Šiandieniniame Marquette Parke po didžiojo lietuvių ir kitų baltosios rasės žmonių egzodo pastarojo dešimtmečio laikotarpiu, kalamos beveik paskutinės vinys į šį buvusį didįjį lietuvių telkinį Chiagoje. Maždaug liepos 1 d., atlikusi neeilinį vaidmenį Chicagos lietuvių gyvenime, užsidarė „Paramos" prekyba, seniau buvusi Janušaičių ir Mažeikų nuosavybė, o per paskutinį dešimtmetį tik Mažeikų šeimos. Kiek „Paramoje" buvo išplatinta lietuviškos spaudos, kiek čia per tuos dešimtmečius vyko posėdžių, pasitarimų, pokalbių lietuviškosios veiklos reikalu, galės įvertinti tik ateities istorikai, tyrinėjantys išeivijos lietuvių gyvenimą. Kai šiandien eini pro buvusius geltonų plytų „Paramos" rūmus, kuriuose įsikurs, berods, viena iš miesto klinikų, matai lentomis užkaltas duris ir langus ir kartu, rodos, užkaltus kelis jos egzistencijos dešimtmečius.

Lygiai mėnesiui praėjus, gal ne dėl Marquette Parko lietuvių kaltės, egzistenciją baigė ir kita, lyginant su „Parama", žymiai trumpiau egzistavusi lietuvių įkurta taupymo ir skolinimo įstaiga „Kasa". Šios įstaigos uždarymas ir turimo namo pardavimas privertė ir tame name įsikūrusią seniausios Chicagos radjo valandėlės „Margučio" įstaigą bei studiją išsikelti. Laimei „Margutis" toje pačioje 71 gatvėje susirado įsikūrimui kitas patalpas ir, kaip jo vadovas P. Petrutis neseniai pareiškė, „Margutis" ir toliau pasiliks Marquette Parke, eterio bangomis informuodamas Chicagos ir artimųjų priemiesčių lietuvius, kur dar dauguma „Margučio" klausytojų tebegyvena ir kur jis girdimas. Pagarba „Margučiui", kad jis ir toliau lieka buv. pagrindinėje Chicagos lietuvių saloje Marquette Parke.

Už trijų mėnesių žada užsidaryti ir populiari Vlado Andrijausko užeiga 69 gatvėje, nes jos savininkas vieną kartą buvo piktadarių žiauriai sumuštas ir du kartus apiplėštas. Pasak Vlado, ketvirtą kartą nebenoriu, kad kas su manim atsitiktų, nes ketvirtas kartas gali būti lemiamas. O ši užeiga gerai pažįstama gal jau 25 m. Čia teko susitikti su pirmaisiais tada iš okup. Lietuvos besilankančiais rašytojais ir kitais kultūrininkais, čia keliuose albumuose saugojami jų įrašyti įvairūs įspūdžiai, prisiminimai bei linkėjimai. Andrijausko užeiga, kurioje tekdavo smagiai pasikalbėti bei pasiginčyti su visa eile Chicagos kultūrininkų, jų tarpe su jau amžinybėn iškeliavusiais Aloyzu Baronu, Viktoru Petravičium ir kitais, atveria daug įdomių ir mielų prisiminimų. Tarp kitko, dabar, paskutiniais jos gyvavimo mėnesiais, užsukus į užeigą savininkas parodo ir ant virbo suvertą nemažą būrį lapelių su buvusių klientų paliktomis skolomis. Skolininkų tarpe nemažai ir jau mirusių buv. klientų. Tuo tarpu beveik priešais Andrijauską esantis „Playhouse", atgimusio humoristinio scenos vieneto „Antro kaimo" buveinė, naujųjų šeimininkų gražiai atnaujinta, o prie užeigos durų kabo ir Lietuvos vėliava.

Šalia „Margučio", „Seklyčios", kiek tolėliau esančio Alvudo, Marquette Parke savo šaknis tebėra įleidusi Vaznelių prekyba „Gifts International", Ald. Kaminskienės akinių prekyba, Narbučio paveikslų įrėminimo įmonė bei meno galerija, kelios lietuviško maisto parduotuvės ir būrelis lietuviškų užeigų bei valgyklų, kuriose pietų kaina, palyginti su kitais miestais, nuostabiai žema.

Vieną rugpjūčio priešpietę bevaikščiodamas 69-aja gatve, sustojau Romo Pukščio siuntinių įstaigoje. Nustebau čia radęs tikrai nemažą judėjimą. Buv. užeigos patalpoje įsikūrusios įstaigos didžioji dalis užversta dėžėmis. Tai vis lietuvių dovanos giminėms Lietuvoje. O kiek jų nukeliavo nuo maždaug 1957 m., kai prasivėrė geležinė uždanga ir pradėjo į rytus plaukti įvairios gėrybės, pradedant maistu bei rūbais ir baigiant automobiliais. Pas Pukštį matau, kad jos stambiais kiekiais plaukia ir dabar, Lietuvai nepriklausomybę atgavus. Amerikos lietuviai tėvynę remia panašiai, kaip ir 1918-40 metais.

Buvęs JAV kariuomenės veteranas ir amerikiečių mokyklų mokytojas Romas Pukštys, prieš kurį laiką išėjęs į ankstyvą pensiją, atidarė siuntinių persiuntimo biznį. R. Pukščio, studijavusio Italijoje ekonomiką ir finansus, o Wayne universitete Amerikoje gavusio politinių mokslų laipsnį, žodžiais, „kas 2-3 savaitės išsiunčiam pilną konteinerį — netoli 30,000 svarų. Tad apie 50-60,000 svarų per mėnesį. Sakyčiau, kad Lietuvos žmonėms pagalba nebloga..."

Nors ir smarkiai savo veidą pakeitęs bei pavargęs, visgi Marquette Parkas dar funkcionuoja. Dar čia tebėra Balfo įstaiga, Lietuvos Dukterų nameliai ir svarbiausiai dar palyginti tvirta lietuviška parapija. O ir šiemetinėje „Draugo" gegužinėje, kiek iš pažįstamų veidų pastebėjau, visgi žymiai didesnį susirinkusių būrį sudarė liaudis iš Chicagos ir artimųjų priemiesčių, negu pvz. iš Lemonto apylinkių, kur daugelis džiaugiasi puikiu Lietuvių centru ir gal jau nebedrįsta į miestą pajudėti. Net ir tada, kai visus kviečia vienintelis išeivijos lietuvių dienraštis.

Vl. R.

MAŽOSIOS LIETUVOS KULTŪRININKO MIRTIES SUKAKTIS

Š.m. rugpjūčio mėn. 17 dieną sueina 19 metų nuo žymaus Mažosios Lietuvos istoriko, kultūrininko ir pedagogo Emilio Martyno Nauburo mirties. Nuo 1934 iki 1939 m.jis buvo Klaipėdos krašto Pedagoginio Instituto lektorius, nuo 1940 m. iki 1944 m. ėjo Palangos-Kretingos gimnazijos direktoriaus pareigas. 1944 m. pasitraukė iš Lietuvos. Nuo 1945 m. iki 1949 m. buvo Augsburgo lietuvių gimnazijos vicedirektorius, vėliau direktorius. 1949 m. atvyko į JAV ir apsigyveno Čikagoje. Nuo 1951 iki 1953 m. jis buvo Mažosios Lietuvos Lietuvių draugijos pirmininkas, nuo 1950 iki 1952 m. — M. Lietuvos Bičiulių draugijos pirmininkas, nuo 1953 iki 1958 m. — evangelikų liuteronų Tėviškės parapijos pirmininkas. Daug metų jis buvo vokiečių mėnesinio žurnalo „Die Hausfrau" redaktorius. Martynas buvo kruopštus Lietuvių Enciklopedijos bendradarbis. Joje jis yra parašęs daugybę straipsnių Mažosios Lietuvos istorijos ir etnografijos klausimais. 1973 m. žuvo eismo nelaimėje. Palaidotas lietuvių Tautinėse kapinėse.

Martynas savo geriausią gyvenimo dalį pašventė jaunimo švietimui. Dar gyvas būdamas, turėjo puikų atpildą: visų savo mokinių, draugų ir bendradarbių meilę ir respektą. Jis buvo retas žmogus, nes visuomet akcentavo gerąsias gyvenimo puses. Jis sugebėjo įžiūrėti, įvertinti ir iškelti savo mokinių gerąsias ypatybes. Nenuostabu, kad jauni žmonės jį mylėjo ir gerbė. Ypač Mažoji Lietuva jį atsimins per ilgus laikus kaip vieną savo geriausių ir kilniausių sūnų. Deja, Martynui nebuvo lemta pamatyti laisvos Lietuvos, kurią jis taip mylėjo ir kurios laisvės ilgėjosi.

Dr. A. Jurėnas

x **Richard Hanus,** advokatas, imigracijos įstatymų žinovas, **205 W. Randolph, Suite 2100, Chicago, IL 60606, tel. 312-357-0033.** Pirma konsultacija — veltui.

(sk)

x **Padėkite vargstantiems Lietuvoje:** Žaibo Nr. 6: miltai, cukrus, ryžiai, aliejus, kava, kakava, druska, kumpis, persikai, ananasai, slyvos, razinos, apie 60 svarų deficitinio maisto su pristatymu į namus — $100.00 **„Žaibas" 9325 So. 79th Ave., Hickory Hills, Ill. 60457. Tel. (708) 430-8090.**

(sk)

Dar neseniai — tik 1988 m. rudenį — lietuviai vieningai demonstravo dėl savo gimtosios kalbos įteisinimo įstatymo.

Nuotr. G. Zdančiaus

CHICAGOS ŽINIOS

PICASSO SKULPTŪROS SUKAKTIS

Retas turistas, atvykęs į Chicagą, neaplanko Picasso skulptūros Daley Plazoje. Per 25 metus ji tapo tarytum pagrindinis šio miesto simbolis — žinomiausias ir daugiausia kontraversijų sukėlęs Chicagos meno kūrinys. Skulptūra buvo atidengta 1967 m. rugpjūčio 15 d. buvusio tuo metu miesto mero Richard J. Daley. Daug per tuos 25 metus buvo skulptūrą giriančių, daug ir peikiančių, bet ji niekuomet nebuvo užmiršta ar ignoruojama. Net iki šiol vis tebesiginčijama, ką Picasso mėgino vaizduoti, kurdamas šį kūrinį Chicagos miestui. Ateinantį penktadienį, rugpjūčio 14 d., dabartinis Chicagos meras Richard M. Daley ruošia 25 metų sukakties minėjimą to garsiojo kūrinio papėdėje miesto centre.

ERDVIŲ STOTIS

Adler Planetariumas Chicagos paežerėje įsigijo naują įdomybę — planuojamos erdvių stoties „Freedom" modelį, kurį galima aplankyti kasdien iki rugpjūčio 23 d. Tikroji erdvių stotis numatoma sustatyti tarp 1996 ir 2000 metų. Ji suksis orbitoje apie 250 mylių nuo Žemės 17,500 mylių per valandą greičiu, apskriedama planetą kas 90 minučių. Stotyje ilgesnį laiką galės gyventi keturi astronautai, kurie keisis kas 3 mėnesiai.

DAUGIAKALBIAI MOKINIAI

Chicagos mokyklų mokiniai kalba daugiau kaip 100 kalbų. Nemokančių angliškai per paskutiniuosius penkerius metus pagausėjo apie 46%. Numatoma, kad šį rudenį į valdiškas mokyklas ateis apie 50,635 mokiniai, kurie labai prastai šneka angliškai. Tai apie 12% visų naujų mokinių.

Daugiausia angliškai nekalbančių yra naujų imigrantų vaikai iš Meksikos, Pietrytinės Azijos ir buvusių Sovietų Sąjungos respublikų. Tų kraštų imigrantai taip pat turi daug daugiau vaikų negu vietiniai amerikiečiai. Tuo tarpu tik ispanų kalba yra plačiau vartojama mokyklose kaip antroji kalba. Toks didelis skaičius nekalbančių angliškai mokinių sudaro nemažai sunkumų ne tik mokytojams, bet ir visai Chicagos miesto švietimo sistemai.

Advokatas Jonas Gibaitis
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. (1-312) 776-8700
Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak.
Šeštad. 9 v.r. iki 1 val. d.